

2024
2025

Overvåking av hekkende sjøfugl i Vest-Agders sjøfuglreservater

*Foto: Omkring 60 par tjeld ble registrert i de 32 sjøfuglreservatene i 2025.
Denne tjeldfamilien med to halvstore unger ble imidlertid foreviget på
en ikke vernet lokalitet: Krågøy utenfor Mandal den 17. juni 2024.*

© Finn Jørgensen

Av Knut Olsen

BirdLife Norge

Avdeling Vest-Agder

30.11.2025

Sammendrag

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra overvåkingen som Birdlife avd. Vest-Agder utførte i sjøfuglreservatene i 2024 og -25, rapporten bygger på samme mal som foregående år (2015-23). Hekkebestand og hekkesuksess ble tallfestet i de 32 reservatene i tidligere Vest-Agder fylke. Rapporten omhandler primært forholdene i sjøfuglreservatene, og det må presiseres at en stor del av Vest-Agders totale sjøfuglbestand hekker utenfor reservatene. Noen arter, som makrellterne og hettemåke, hekker nå kun utenfor reservatene.

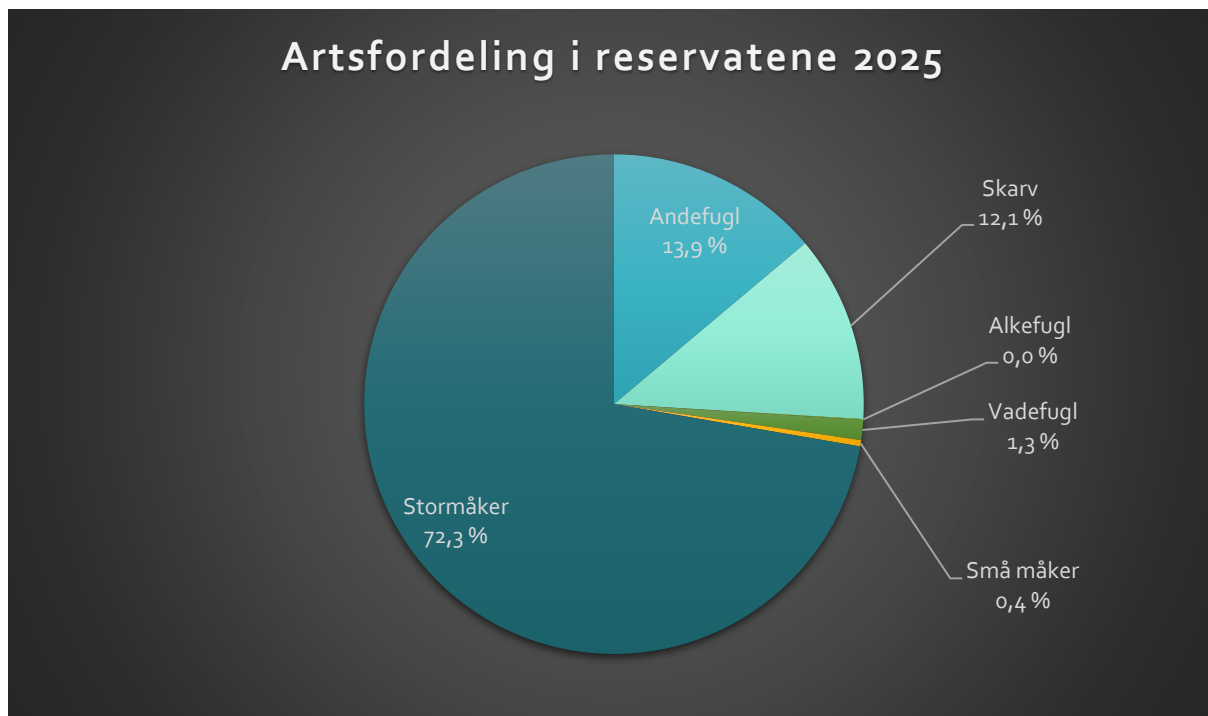
Det er lite nytt å melde om situasjonen til de hekkende sjøfuglene i tidligere Vest-Agder fylke. De trendene som har vært gjeldende i de siste 15-20 årene har ikke endret seg betydelig. De fleste artene har fortsatt svært lave bestander og det er lite som tyder på noen bedring av situasjonen, tvert imot så fortsetter nedgangen for mange arter.

Av de artene som ikke allerede er utryddet så er situasjonen kritisk for makrellterne, hettemåke, sildemåke og teist - med fortsatt stor nedgang og / eller svært små bestander. Det meste tyder på at det er dårlig ungeproduksjon og lokale forhold i hekketiden som er den viktigste årsaken til den elendige situasjonen. Fiskemåken har nesten forsvunnet fra den ytre skjærgården og sjøfuglreservatene, mens den klarer seg noe bedre enkelte steder i den indre skjærgården. Det som «redder» fiskemåken er imidlertid først og fremst bestandsvekst og til dels ganske god hekkesuksess i urbane områder som på hustak, i industriområder og på planerte industri- og boligtomter som har blitt liggende brakk over flere år. Gråmåkens bestand i reservatene er «bare» halvert i løpet av de siste 30 årene, og det er fortsatt håp for arten da den produserer ganske bra med unger. Mindre tilgjengelighet til mat- og fiskeriavfall kan ha medført at bestanden har tilpasset seg i større grad til mer «naturlige» næringskilder.

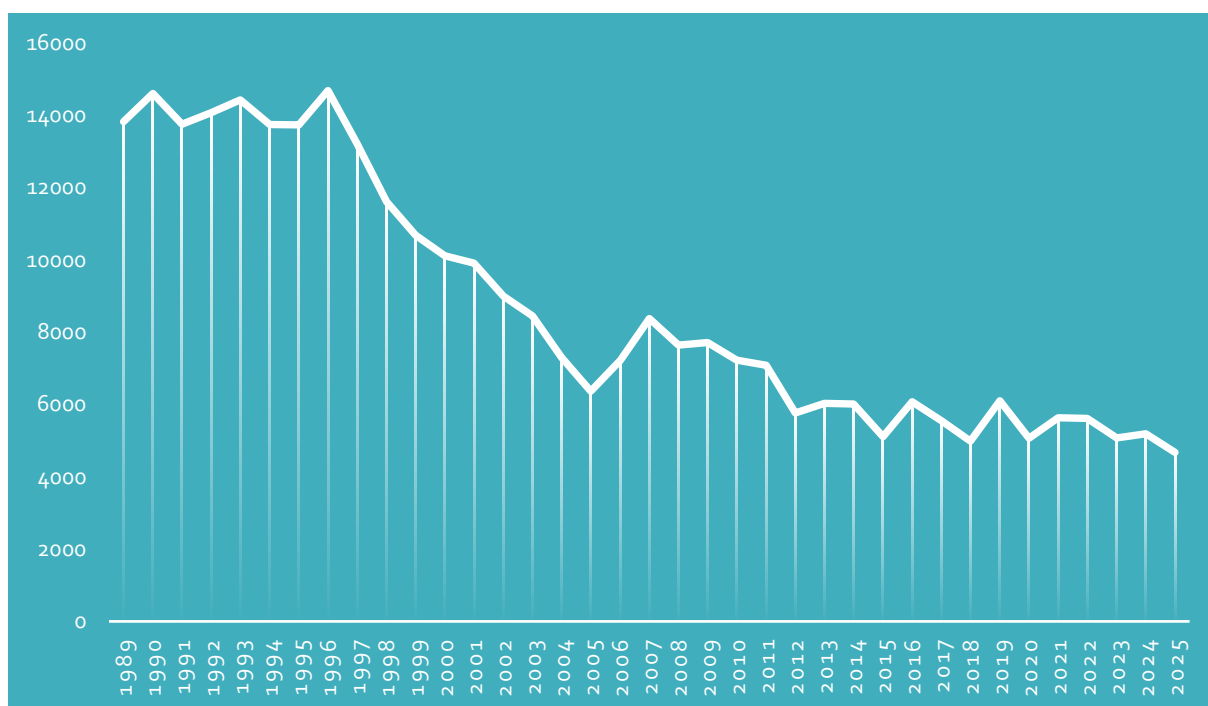
De positive unntakene fra det triste utviklingen er svartbaken, som har en stabil bestand, samt mellomskarv og toppskarv som fremdeles er i en innvandrings- og vekstfase.

I forrige rapport (2023-sesongen) erklærte vi tyvjoen som regionalt utryddet, etter at det ikke ble registrert et eneste par i 2023. Det viste seg å ikke stemme helt. I 2024 hekket det nemlig et par på en av de tradisjonelle hekkeplassene og de fikk til og med to unger på vingene. Dette paret var også på plass i 2025, og i tillegg var minst en enslig tyvjo innom i det som tidligere var kjerneområdet for arten. Selv om dette var gledelig så skal det mye til for at tyvjoen skal overleve som hekkefugl i Agder, den lever nærmest på «lånt tid».

Blant en del kysttilknyttede arter, altså det som ikke regnes som sjøfugl i tradisjonell forstand, er situasjonen noe bedre: Hvitkinngåsa utvider hekkeområdet og bestanden vokser, mens arter som grågås, gravand og tjeld virker å ha ganske stabile bestander innenfor omhandlet område. Ærfuglen sliter nok mest i denne kategorien, men det er vanskelig å si noe sikkert om hvor stor nedgangen har vært da den beste metoden er å telle hanner tidlig i rugeperioden over større sammenhengende områder. Dette er kun gjort i Farsund kommune, og tallene herfra viser en reduksjon på 55-65 % de siste 25 årene. Denne utviklingen antas å være representativ for områdene vest for Lindesnes, mens det er mer usikkert hvor stor reduksjonen har vært på østsiden av Lindesnes. På Rauna, den suverent viktigste kolonien, har det heller ikke blitt gjennomført opptelling av ærfuglreir siden 2016.

Figuren over viser fordelingen av de forskjellige typer sjøfugl som hekket i Vest-Agders sjøfuglreservater i 2025.

Figuren over viser utviklingen til det totale antall sjøfugl som har hekket i Vest-Agders sjøfuglreservater de siste 37 årene. Enhet er antall par.

Av lokale trusler i sjøfuglreservatene så er det fremdeles to problemer som går igjen:

Ferdselsforbudet opphører altfor tidlig (15. juli), noe som har hatt negative følger for hekkesuksessen til arter som hekker seint – særlig sildemåken. Høsten 2023 sendte endelig Statsforvalteren i Agder et forslag om å utvide ferdselsforbudet på høring. Miljødirektoratet sende høsten 2024 en tilrådning om å utvide perioden med ferdselsforbud til 15. august og saken ligger nå hos Klima- og miljødepartementet. Vi håper at denne forskriftsendringen snart kan bli politisk behandlet og iverksatt.

Beiting med sauer og geiter er fremdeles svært problematisk i flere reservater. Fravær av tett og høy vegetasjon som fungerer som skjulested for egg og unger er lite gunstig for mange av de artene som sliter mest (f.eks. fiskemåke, sildemåke og ærfugl). I tillegg er det etter hvert en rekke dokumenterte eksempler fra utlandet på at både sauer og geiter faktisk kan spise egg og unger av sjøfugler og andre bakkerugende fugler. Enkelte forskere mener at dette kan knyttes til manglende næringsstoffer, blant annet kalsium, i vegetasjonen som beites. Det er ukjent i hvor stor utstrekning dette forekommer i vårt område, men dette kan være en forklaring på hvorfor enkelte reservater tømmes helt for fugl - også spurvefugler som både er tolerante overfor forstyrrelser og som ikke er avhengige av ressursituasjonen i havet. Særlig i sjøfuglreservatene som ligger innenfor Oksø-Ryvingen LVO ser det mange steder ikke bra ut, og det virker som om sauebeite har prioritet foran både sjøfugl og øvrig flora og fauna. På Rauna, hvor sauebeite lenge har vært et stort problem, har det heldigvis blitt bedre: Takket være samarbeid med ny leietaker så har beitedyrene de siste fem sesongene ikke blitt satt ut før sensommer / tidlig høst.

Det er gjennom flere år lagt ned betydelige ressurser (SNO m.fl.) på minkbekjempelse mange steder og det er ikke rapportert om mink eller minkskader i sjøfuglreservatene de to siste sesongene. Det betyr ikke at minken ikke kan forekomme i enkelte reservater, men noe stort problem har det ikke vært på flere år. I enkelte ikke vernede sjøfuglkolonier kan det imidlertid fremdeles være problemer med minkpredasjon.

Bakgrunn

På oppdrag fra fylkesmannen i Vest-Agder har NOF-VA siden 1996 hatt oppsyn med Vest-Agders sjøfuglreservater, bortsett fra de tre reservatene i gamle Søgne kommune. Fra 2004 til 2013 hadde vi tilsvarende oppdrag for Statens Naturoppsyn (SNO), men Fylkesmannen kom tilbake som oppdragsgiver i 2014. For å sikre kontinuitet og bedre kvaliteten på overvåkingen ble det i 2005 besluttet å vinkle vår innsats over på standardisert overvåking av bestandsnivåer og hekkesuksess. Fra og med 2005 inkluderte vi også reservatene i Søgne kommune i overvåkingen. Målet med overvåkingen er å opprettholde kontinuiteten i de lange dataseriene vi har på bestandene, og etter hvert også på hekkesuksess. Videre forsøker vi å avdekke årsakssammenhenger, samt påpeke tiltak som kan bidra til at vi beholder livskraftige sjøfuglbestander. 2025 var den 21. sesongen med standardisert overvåkning av bestandsstørrelser og hekkesuksess i Vest-Agders sjøfuglreservater.

Metoder og gjennomføring

Først og fremst tallfestes hekkebestanden av alle sjøfuglarter årlig i alle fylkets sjøfuglreservater. I tillegg forsøker vi å kvantifisere antall flygedyktige ungfugl, som et mål på hekkesuksess. Reirtellinger gjennomføres årlig i de reservatene som inngår i «Det nasjonale overvåkingsprosjektet for hekkende sjøfugl»¹, samt i en del andre reservater der det er vanskelig å få oversikt over bestanden på annen måte. Ved reirtellinger fokuseres det først og fremst på måkefugler og skarv, i de store reservatene er det da bare i selve koloniene som reirtelles systematisk – ikke hele reservatet. I oversiktlige områder med lite vegetasjon, kan også reirtellinger utføres mer skånsomt ved å telle rugende fugler fra avstand. Selv om andre arter ofte er konsentrert omkring måkekoloniene på grunn av

¹ Følgende sjøfuglreservater inngår i «Det nasjonale overvåkingsprogrammet for hekkende sjøfugl»: Brattholmene, Revsundholmen (en av de tre Revsundholmene), Grønningen fyr (del av Terneholmen og Grønningen), Store Lyngholmen, Kjelling (inkl. Storskjær og Nordreskjær), Slettingen, Agneskjæret, Markøy og Rauna. I tillegg telles makrellterne og fiskemåke i tidligere Mandal kommune, svartbak i vestre del av tidligere Mandal kommune, samt ærfugl og makrellterne i Farsund kommune. Det inngår også noen ikke vernede områder i dette prosjektet som har pågått siden 1988.

paraplyeffekten som måkene skaper ovenfor predatorer, kan det være spredte reir av arter som grågås, ærfugl og tjeld nesten hvor som helst. Disse blir da ofte ikke fanget opp av reirtellingene. For tjeld og til dels grågås er det derfor i hovedsak observasjoner av stasjonære par, varslende fugler eller ungekull som gir grunnlag for bestandsestimatene. Ærfuglen er nok den vanskeligste arten å tallfeste hekkebestanden til. Bortsett fra mindre holmer og skjær blir reirtallene for ærfugl som regel for minimumstall å regne. Ærfugltallene er derfor i mange tilfeller estimert på grunnlag av antall hunner med unger, eller rett og slett antall voksne fugl til stede i rugeperioden. Det mest brukte metoden for overvåking av ærfugl er telling av voksne hanner i eggleggingsfasen og tidlig i rugeperioden. Denne metoden er imidlertid kun brukbar dersom en teller større sammenhengende områder, og derfor ikke anvendbar for slike enkeltlokaliteter som sjøfuglreservatene er.

I flere reservater blir hekkebestanden estimert ved hjelp av individtelling fra båt eller utkikkspunkter. Dette medfører minimale forstyrrelser, men disse estimatene er mer usikre da antall fugl til stede i kolonien varierer sterkt. Dette forsøkes oppveid ved at også disse koloniene reirtelles med noen års mellomrom for å kvalitetssikre bestandsestimatene. Hvilken metode som er brukt i hvert enkelt reservat er vist i vedlegg 1 til denne rapporten.

Bestandstakseringen blir i hovedsak gjennomført i slutten av rugeperioden, fra slutten av mai til begynnelsen av juni. Registrering av hekkesuksess blir avpasset etter hvilke arter som hekker i hvert enkelt reservat og etter sesongmessige variasjoner i hekketidspunkt. For de fleste arter vil dette ofte si første halvdel av juli, men for sildemåkens del må en ofte vente til slutten av juli, unntaksvis enda lengre, for å få et sikkert estimat på antall flygedyktige ungfugl. Også her er flere metoder brukt, tilpasset topografi og artsutvalg i hvert enkelt reservat. En enkelt fullstendig optelling er mulig i oversiktige reservater dersom hele kolonien har en noenlunde synkronisert hekking. Ofte er det nødvendig med flere tellinger for å få med arter som har forskjellig hekketidspunkt. I mange tilfeller brukes også ringmerking av unger for å anslå hekkesuksess, metoden er da ringmerking av et antall unger og senere registrering av hvor stor andel av de flyvedyktige ungene som har ring (såkalt catch-recatch). Ofte kombinerer vi forskjellige metoder for å komme frem til et godt anslag på produksjon av ungfugl.

Tre sjøfuglreservater ble fra og med 2008 sesongen tatt inn i det nasjonale SEAPOP prosjektet: Slettingen, Klovholmene og Rauna. På disse tre lokalitetene har det også i 2024 og -25 foregått utvidet overvåking av ærfugl, mellomskarv, gråmåke og sildemåke. I tillegg til bestandsutvikling og hekkesuksess overvåker vi her fenologi, kullstørrelser, voksenoverlevelse og næringsvalg.

All ringmerking ble koordinert gjennom en hovedansvarlig for de aktuelle reservatene, for å minimere forstyrrelser. Ringmerkingen blir benyttet som et hjelpemiddel til blant annet å fremskaffe data om hekkesuksess, rekruttering og voksenoverlevelse. Det blir brukt fargeringer slik at de merkede fuglene enkelt kan avleses på avstand senere. Avlesninger av voksne måker med fargeringer ble også i år prioritert i koloniene. Vi noterer også avvik fra normalt hekkeforløp, forstyrrelser, predasjon, funn av døde fugler og andre faktorer som kan gi oss mer kunnskap om hva som skjer med våre sjøfugler.

Hovedansvarlige for overvåkingen var:

Eldar Wrånes (Kristiansand kommune)

Thomas Bentsen (Lindesnes kommune)

Knut Olsen (Lyngdal, Farsund og Flekkefjord kommuner)

Parti fra nordøstre del av Rauna, den suverent viktigste sjøfuglkolonien i Vest-Agder, den 23. juni 2024. © Knut Olsen

Resultater fra de enkelte sjøfuglreservatene

Etterfølgende tabeller viser detaljerte opplysninger om hekkebestanden i hvert enkelt sjøfuglreservat de siste 10 årene. Alle bestandstall er oppgitt som antall hekkende par. Der reirtellinger er utført tilsvarer et reir et par. Det betyr at ikke-hekkende voksenfugler ikke regnes med. Ved individtelling er så vil ikke-hekkende fugler telles med, men på den annen side er det slik at i større kolonier vil det sjelden forekomme at alle individene er til stede samtidig. Erfaringstall tilsier at ved individtelling av måker og terner så må antallet ganges opp med 1,5 for å finne korrekt bestandstall. På grunn av store variasjoner er denne korreksjonsfaktoren bare brukbar dersom den brukes på mange summerte tellinger, ikke for enkelttelling av enkeltlokaliteter. Vi har derfor valgt å holde oss til den konservative tolkingen der to individer tilsvarer et par i de tallene som presenteres her.

Forklaring på kolonneoverskriftene i tabellene er som følger:

Ks=knoppsvane, **Gg**=grågås, **Hg**=hvitkinngås, **Ga**=gravand, **Æf**=ærfugl, **Sa**=siland, **Hh**=havhest, **Ss**=storskarv, **Ts**=toppskarv, **Gh**=gråhegre, **Te**=teist, **Tj**=tjeld, **Sl**=sandlo, **St**=strandsnipe, **Ty**=tyvjo, **Fm**=fiskemåke, **Gm**=gråmåke, **Sm**=sildemåke, **Sb**=svartbak

? i kolonnene betyr at arten trolig eller muligens har hekket i reservatet dette året, men at våre tellinger ikke fanget opp denne arten det aktuelle året.

+ bak tallet i summeringskolonnen betyr at dette er et minimumstall, fordi det sannsynligvis også hekker arter som ikke er fanget opp av våre tellinger.

Brattholmene (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Sb
2016	2	1			1
2017	3	2			1
2018	3	2			1
2019	3	2			1
2020	2	1			1
2021	1+	?			1
2022	1	1			
2023	4		3	1	
2024	3	1	1		1
2025	2	1			1

Siste rest av den store sildemåkekolonien (opp til 500 par midt på 1990-tallet) forsvant i 2010. Også gråhegrekolonien (minimum 10 par tidlig på 2000-tallet) har forsvunnet fra reservatet for lengst. Holmene er nå i praksis tom for hekkende sjøfugl, med unntak av et par hver av grågås og svartbak.

Revsund (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	9+	1	?		1	2	1		4
2017	10+	2	?		1	1	1		5
2018	9+	1	?		1	2	1		4
2019	52	3	40	1		3			5
2020	9+	3	?			1			5
2021	17	2	8		1				6
2022	13	3	2		1	1			6
2023	14	2	6			1			5
2024	10+	1	?		1	1		1	6
2025	11	2	1		1	1			6

Den store kolonien av fiskemåker og terner forsvant fra disse holmene i løpet av 1990-tallet. Noen sjøfuglkoloni kan ikke dette kalles for lengre. Nå er det kun et par av tjeld og fiskemåke, en håndfull par med svartbak, 1-3 par grågås, samt litt ærfugl som hekker her. Ærfugltallet fra 2019 dreier seg om voksne hanner tidlig i hekkesesongen. Dette gir en indikasjon på at det hekker en del ærfugl på holmene, men det er neppe i nærheten av så mange reir som antallet hanner dette året skulle tilsi. Av måkene er det kun svartbaken som har fått unger på vingene de siste sesongene.

Gåseholmen og Slettholmen (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Tj	Sm	Gm	Sb
2016	25	2	10	1	2	1	9
2017	20	4	2	1	1	1	11
2018	14+	2	?	2			10
2019	12+	3	3	?			6
2020	12+	3	?	1		1	7
2021	10+	2	?	1		1	6
2022	9+	1	?	1		2	5
2023	18	2	8	1		2	5
2024	6+	?	?	?		1	5
2025	14	4	2	1		1	6

Det hekket over 100 par fiskemåker og terner på disse holmene tidlig på 1980-tallet, siden har kolonien vært i kontinuerlig nedgang og disse artene har nå for lengst forsvunnet. Svartbaken tok over for fiskemåken i 2007 og har siden vært den vanligste hekkefuglen i reservatet, men også denne viser nedgang de siste 10 årene. Enkeltpar av tjeld og gråmåke hekker årlig, samt litt grågås og ærfugl.

Terneholmen og Grønningen (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Æf	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	291	2		6	2	15	224	34	8
2017	274+	?	1	1	1	12	214	28	17
2018	197	3	1	3	1	9	145	25	10
2019	146	1		3	1	9	112	14	6
2020	101+	?		4	2	6	61	16	12
2021	137+	?		4	2	5	103	17	6
2022	171+	?		5		3	141	15	7
2023	129			2	2	2	99	10	14
2024	147		2	5	2	3	123	4	8
2025	113		2	2	2	2	88	9	8

Det hekket opp mot 150 par fiskemåker i reservatet tidlig på 1990-tallet, nå er det kun to par igjen. Sildemåkebestanden varierer en del, men langtidstrenden er negativ. Det produseres ungfugl årlig, men ikke nok til å at bestanden kan opprettholdes på egenhånd. De to siste sesongene har det blitt henholdsvis omkring 60 og minst 60 flygedyktige ungfugl. Gråmåken er også i tilbakegang, mens det ikke er noen tydelig trend for svartbaken.

Oksø (Kristiansand kommune)

År	Sum	Ks	Gg	Hg	Ga	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	135		5		1	7	1	2		80	22	17
2017	69+		8			?	?	?	1	28	19	13
2018	113	1	19		1	40	3	1		16	22	10
2019	47	1	3		1	21	1	1	1	2	5	11
2020	29+	1	10			?	2	1		3	4	8
2021	25	1	4		1	6		2	1		3	7
2022	18		2		1	6	1	1				7
2023	25		7		1	7	1	2				7
2024	21	1	2			8		2				8
2025	33		14	1		6		2				10

Måkekolonien på Oksø har brutt fullstendig sammen. Så seint som i 2009 var det fremdeles 300 par sildemåke og 85 par gråmåke her. Noen av silde- og gråmåkene har flyttet over til de nærliggende småholmene Smågrønningene og Oksøkalven. I 2008 hekket det kun fem par sildemåker på førstnevnte lokalitet, mens det i 2023 var det til sammen 74 reir av sildemåke og 31 reir av gråmåke på disse to holmene. I reservatet på Oksø er det nå kun spredte par svartbak som hekker, disse klarer å produsere brukbart med ungfugl. Ellers hekker det litt ender og gjess, samt to par tjeld årlig.

Skjede (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Æf	Sm	Gm	Sb
2016	35			2	13	3	17
2017	25			1	7	5	12
2018	31	4		3	5	6	13
2019	20+	3		?	4	1	12
2020	22+	?		6	2	1	13
2021	20+	8	1	?	2		9
2022	11+	?		?		1	10
2023	14+	1		?			13
2024	9					1	8
2025	14					1	13

På 1980-tallet hadde reservatet en stor koloni av fiskemåker og terner (over 200 par). Stormåkene tok over på midten av 1990-tallet, men bygget aldri opp noen stor koloni. I dag er det kun svartbaken som hekker fast i reservatet, sildemåke og gråmåke synes å være utgått eller i ferd med å utgå.

Store Lyngholmen (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Æf	Ga	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	174+	?		?			2	3	159	6	4
2017	171+	?		9			2	2	145	8	5
2018	125+	?		?			2	2	112	4	5
2019	135	6		3	1	1	1	2	113	4	4
2020	140+	1		?			2	2	128	5	2
2021	129+	?	1	?			2	2	114	8	2
2022	143	1		1			2	2	125	6	6
2023	87+	1		?			1		75	5	5
2024	104+	1	1	2			?		93	5	2
2025	87+	?	1				1		77	5	3

Sildemåkebestanden har gått sterkt tilbake siden slutten av 1990-tallet, da den var på over 1000 par. Nedgangen fortsetter, selv om det har blitt produsert brukbart med ungfugl de siste sesongene (bortsett fra i 2023). Både i 2024 og -25 ble det talt opp omkring 70 flygedyktige ungfugl av sildemåke her. Fiskemåken har utgått etter at det ikke ble registrert flyvedyktige unger de seks siste årene den hekket her. Det har også hekket grågås, ærfugl og tjeld i reservatet, men alle er i nedgang og i ferd med å forsvinne. Kombinasjon av sterkt beitetrykk og rydding av busker og kratt (bl.a. einer) har vært negativt for både fugleliv og øvrig naturmangfold i reservatet.

Herøya (Kristiansand kommune)

År	Sum	Ks	Gg	Ga	Sa	Gh	Tj	Fm	Gm	Sb
2016	10+		2			?	2	2	2	2
2017	7	1	2		1		1	1		1
2018	8	1	2	1			1	2		1
2019	5		4							1
2020	4		3					1		
2021	10	1	1		2			3	1	2
2022	1+		?							1
2023	4+		?				1	1		2
2024	4+		1				?	2		1
2025	1+		?				1	?		?

Den eldste av de store sildemåkekoloniene i Vest-Agder, med opptil 1000 hekkende par så seint som på 1990-tallet. På innsiden av øya var det tidligere også en god fiskemåke- og ternekoloni. Det er lenge siden det har vært noen koloni å snakke om her og reservatet har blitt dårlig undersøkt i de senere år, men det kan synes som om det er noenlunde årlig forekomst av grågås, tjeld, fiskemåke og svartbak i reservatet.

Songvaar, Hellersøya og Kubbøya (Kristiansand kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Sa	Te	Tj	Ty	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	455+	?		1	?			?	1	?	420	11	22
2017	305+	?	4	1	?			?	1	1	250	27	21
2018	434	50	5	2	20	2	1	5	1	2	315	15	16
2019	592+	?	3	1	100		1	2	1	1	445	22	16
2020	437+	13	6	1	?		2	5			387	16	7
2021	539	15	6	1	36	2	1	5			425	20	28
2022	470+	17	8	1	?	3	2	5			400	17	17
2023	421	11	11	1	14	3	2	6		1	320	26	26
2024	370	16	11	2	60	1	2	5		3	240	20	10
2025	406	11	11	2	29		2	10		1	315	15	10

Alle de tre øyene har fremdeles brukbare kolonier av sildemåke, selv om langtidstrenden er svakt negativ. Hekkesuksess ble ikke undersøkt i 2024, mens det i 2025 gikk svært dårlig: Kun 72 unger ble registrert i forbindelse med ringmerking i første halvdel av juli, riktignok et minimumsanslag. Fiskemåken er på vei ut og det tradisjonelle tyvjoparet på Songvaar er permanent utgått. Reservatet har ellers en variert fuglefauna, med gode bestander av grågås, hvitkinngås, ærfugl og tjeld. Gravand er fast hekkefugl og det ble registrert ungekull for sjuende år på rad i 2024, men ikke i 2025. Hvitkinngåsa har blitt registrert med omkring 11 par de siste årene. Fem reir ble funnet på Kubbøya i 2025 og det observeres flere ungekull årlig. Teist ser ut til å forekomme årlig, men konkrete hekkefunn eller registreringer av utflydde unger på sjøen mangler fortsatt.

Valløy (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Sa	Te	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	78+	?		1	?			2		51	6	18
2017	81+	?		1	?			2		52	9	17
2018	94+	8	1	1	?			2		60	7	15
2019	71+	?	2	1	?		2	1		51	4	10
2020	123	6	1	1	13	3		5	1	60	8	25
2021	71	2	1	1	?			2	1	40	8	16
2022	95	6	?	1	6	4		1		40	14	23
2023	78+	4	?		?			1	1	50	6	16
2024	39+	?	1		?			?		20	2	16
2025	89	6	1		22	6		3	2	24	2	23

Det går dårlig med sildemåken også her. Bestanden så en stund ut til å stabilisere seg på 40-60 par, for øvrig bare en brøkdel av antallet på begynnelsen av 1990-tallet (over 1100 par), men de siste to sesongene har det ikke vært mer enn rundt 20 hekkende par. Siste gode produksjonsår var i 2021, så var det labert i 2022 og de tre siste sesongene er det ikke registrert en eneste sildemåkeunge på vingene her. Svartbaken hekker først og fremst på Kollholman og Valløytaklan, hvor de fikk frem bra med unger både i 2024 og -25. Grågås, ærfugl og tjeld er faste hekkefugler og hvitkinngås ser ut til å være på vei inn.

Søndre Eggvær (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Ga	Æf	Sa	Tj	Sm	Sb
2016	1							1
2017	1							1
2018	1							1
2019	?							?
2020	9	2	1	2			2	2
2021	0+	?		?				
2022	3	?		?	1	1		1
2023	2+	?		?				2
2024	1+	?		?				1
2025	1+	?		?	1			

Tidligere stormåkekoloni som har vært omtrent tom for sjøfugl siden de siste sildemåkene forsvant i 2012. Reservatet er dårlig undersøkt i de senere år, og det er derfor mulig at grågås og ærfugl fremdeles hekker. Et svartbakpar hekket i 2024, men fikk ikke frem unger.

Kjellingen inkl. Storskjær og Nordreskjær (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Te	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	87	1			1		1		26	40	18
2017	94	1			2		1		15	49	26
2018	98	2	1	1	15		3	1	14	45	16
2019	51				2		3		6	21	19
2020	87	2	1		4	1	2	1	23	33	20
2021	45	2			3		1		4	23	12
2022	48+	?			3				10	18	17
2023	64+	?	1	1	?		1		14	29	18
2024	44+	?	1		?		1		9	15	18
2025	106	5	1		8		3		27	44	18

Her var det en liten oppgang for både sildemåke og gråmåke i 2025, etter mange år med negativ trend. Det er små blandingskolonier på alle de tre holmene. En må faktisk ni år tilbake i tid for å finne tilsvarende antall på sildemåke, men det er langt igjen til det antallet som fantes her frem til slutten av 1990-tallet. Produksjonen hos sildemåke har jevnt over vært dårlig, men minst 38 store unger ble registrert i 2025 - et svært godt resultat. Også gråmåke og svartbak produserte bra i 2025: Minst 41 ungfugl av gråmåke og 25 ungfugl av svartbak ble registrert. Det hekker også litt gjess og ærfugl her, og i 2025 ble det registrert tjeld på alle de tre holmene.

Skjøringen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Æf	Tj	Ty	Sm	Gm	Sb
2016	9			1		6	2
2017	6			1	1	2	2
2018	4					2	2
2019	1						1
2020	3				1	1	1
2021	7+	?				2	5
2022	5+	?			1	2	2
2023	20	7	1		3	6	3
2024	31+	?			20	8	3
2025	31	6	1		6	14	4

Etter å ha vært nærmest tom for sjøfugl på hele 1990 og 2000-tallet kan det nå synes som om sjøfuglene er på vei tilbake. Særlig de siste to sesongene ser det ut til at sildemåke og gråmåke har fått et lite fotfeste på sørspissen av øya, hvor reservatet ligger. Det ble produsert svært godt med sildemåkeunger i 2024 (anslått 15 unger). I 2025 ble hekkesuksessen i dette reservatet dessverre ikke undersøkt. Tyvjoen har dessverre utgått som hekkefugl i reservatet (siste sikre hekking i 2017), men i det faste territoriet på nordsiden av øya (utenfor reservatet) ble det gledelig nok sett tre voksne individer den 1. juni 2025 – etter tre års fravær. Hvorvidt disse gikk til hekking er dog ganske usikkert.

Store Vengselholmen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	147	5			2		1		100	30	9
2017	175	2			2		1		125	30	15
2018	222+	?			11		4	2	150	40	15
2019	195	3			30		2		50	90	20
2020	240	12			18		3		100	90	17
2021	217	4			17		1		150	35	10
2022	283	4	2		28		3		200	40	6
2023	233	7	1	2	24	1	3		159	25	11
2024	247	6	1		16		2		150	60	12
2025	148	4	1		15		3		80	30	15

Den store sildemåkekolonien som fantes her tidligere (opp til 2500 par) brøt sammen på slutten av 1990-tallet og var nesten utradert i 2004-05. Siden har måkene kommet tilbake, og bestanden har vært noenlunde stabil de siste 10 årene. Holmen er stor og lite oversiktlig fra båt og indre del er dominert av høyt gress som gjør det vanskelig å telle reir og fugler, og dette kan nok forklare noe av de relativt store variasjonene i antall fra år til år. Produksjonen var tilsynelatende god i 2024, i hvert fall for sildemåke, mens det var ganske labert med unger (av alle artene) som vokste opp i 2025. Reservatet er også en viktig hekkeplass for grågås, ærfugl og tjeld, men hekkesuksessen til disse artene er i liten grad fulgt opp.

Slettingen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Sa	Ts	Te	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	346	3		2	8				2		190	130	11
2017	379	6			7				3	1	229	118	15
2018	339	4		1	2				4	1	190	124	13
2019	213	4		1	12			1	2	3	86	94	10
2020	251	6			12	1			4	4	154	59	11
2021	258	6	2	2	25	1			3	1	117	91	10
2022	264	6			19				3	3	124	100	9
2023	300	7			28	1			3		150	95	16
2024	423	9	1	2	54				3		234	111	9
2025	434	4	1		53		3		4		238	120	11

Denne kolonien går ganske godt og har en stabil eller svakt økende trend for alle de tre artene av stormåke, selv om det er et stykke igjen til storhetstiden på slutten av 1980-tallet (ca. 1100 par sildemåke). Det produseres jevnt over brukbart med ungfugl hvert eneste år i reservatet. I 2024 ble det anslått at 150 sildemåker, 50 gråmåker og 14 svartbaker kom på vingene, mens tilsvarende tall for 2025 var 120 sildemåke, 90 gråmåke og minst 24 svartbak. Toppskarv kom inn som ny hekkefugl i 2025 (tre reir på Lille Slettingen) og det er bra med grågås og ærfugl her.

Skotholmen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Æf	Tj	Fm	Sb
2016	2	2			
2017	1			1	
2018	2	1		1	
2019	1				1
2020	2		1		1
2021	1				1
2022	1				1
2023	1				1
2024	1				1
2025	1				1

Denne fiskemåke- og ternekolonien brøt sammen allerede omkring vernetidspunktet (1980) og har siden stort sett vært tom. De siste sju årene har et par med svartbak hekket her og både i 2024 og -25 fikk de hele kullet på tre unger på vingene.

Bjørnen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Æf	Sa	Tj	Sm	Gm	Sb
2016	77	1		8		?	15	50	3
2017	53	2		7		1	10	30	3
2018	58	2		2		1	15	35	3
2019	54+	?		9		1	10	30	4
2020	53+	?		7		1	6	36	3
2021	61+	?		24		2	2	30	3
2022	27+	?		6		1	3	15	2
2023	25+	?	1	3	1	1		17	2
2024	33	1		14		1		15	2
2025	32+	?		4		2	4	20	2

Stormåkene inntok holmen på midten av 1980-tallet, etter at den tidligere var hekkeplass for fiskemåker og makrellterner. På 2000-tallet har bestanden av stormåke hatt en negativ utvikling og sildemåken var fraværende i to år. Det ble nesten ikke produsert unger i perioden 2020-23. Derfor positivt at det både i 2024 og -25 kom en del ungfugl på vingene: Minst 20 gråmåker og en svartbak i 2024 og omkring 30 gråmåke og 2 svartbak i 2025.

Klovholmene (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	64	2	7		1	1	24	26	3
2017	74	3	4		1	1	35	27	3
2018	61+	3	?		1		26	28	3
2019	50+	?	?		1		18	28	3
2020	42	2	4		1		12	18	5
2021	35	4	5		1		4	18	3
2022	44	3	12		1		5	19	4
2023	27+	1	?		1	1	1	19	4
2024	38	5	3		1	1	4	19	5
2025	33	3	5	1	1		2	17	4

Disse to holmene har vært dominert av sildemåke i tre tiår, mens det tidligere var en stor makrellternekoloni her. Sildemåkebestanden kulminerte i 1996, med ca. 450 par. Siden har kolonien variert i størrelse, men det siste tiåret har utviklingen vært elendig og sildemåken har nå omtrent forsvunnet fra reservatet. I løpet av de siste åtte årene har det kun blitt registrert en eneste unge av sildemåke på vingene. Også gråmåkene er på retur og hekkesuksessen har jevnt over vært dårlig de siste årene. I 2024 ble det registrert sju ungfugl av gråmåke og fem ungfugl av svartbak på vingene, mens det gikk ganske bra i 2025 med minst 19 gråmåker og seks svartbaker som vokste opp.

Kjorten (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Ts	Tj	Sm	Gm	Sb
2016	109+	?	3		1	75	25	5
2017	38+	?	?		2	15	15	6
2018	39	2	6		1	13	10	7
2019	56+	2	?		3	30	15	6
2020	73+	?	11		1	33	23	5
2021	69+	3	?	1	1	40	19	5
2022	90	2	7		1	60	15	5
2023	72+	?	?		1	48	16	7
2024	63+	?	6		1	40	12	4
2025	103+	1	?		1	60	30	11

Det har vært en blandingskoloni her som var oppe i 150 par på slutten av 1980-årene. Siden har det vært nedgang og så en liten økning igjen det siste tiåret. For tiden har reservatet en ganske stabil bestand av hekkende sjøfugl. Hekkesuksessen (antall unger vokst opp) de to siste sesongene var som følger: I 2024 ni svartbak, minst ni gråmåker og minst 30 sildemåker. I 2025 minst 14 svartbak, omkring 30 gråmåker og minst 14 sildemåker.

Hummerholmen (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	168+		3		?		80	70	15
2017	142		1		1		80	40	20
2018	112	3	5	1	?	1	40	50	12
2019	110+	?	?		?	?	40	60	10
2020	120	1	5		1	1	60	40	12
2021	45+	?	7		1	1	6	21	9
2022	70	1	2		1		30	30	6
2023	82	2	1		2		23	42	12
2024	44+	?	1		1		15	25	2
2025	50+	?	?		?		20	20	10

Etter mange år med noenlunde stabil sjøfuglbestand og stort sett god hekkesuksess brøt hekkingen fullstendig sammen i 2019 og 2020. Dette medførte at sildemåken var nesten fraværende i 2021, mens gråmåkebestanden var halvert. Siden har antallet hekkefugler holdt seg på et lavere nivå. Hekkesuksessen til sildemåkene har vært dårlig de siste sesongene, men i 2024 ble det anslått omkring 15 unger på vingene. I 2025 ble det mislykket hekking og kun tre unger ble observert i forbindelse med ringmerking. Gråmåkene går det bedre med, minst 22 ungfugl ble registrert i 2024 og anslagsvis 40 i 2025. Svartbaken går også godt her, i likhet med de aller fleste steder: Hele 16 store unger ble opptalt i 2025.

Olavskjæran (Lindesnes kommune)

År	Sum	Æf	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	8+	1	?				7
2017	12+	?	1		2	2	7
2018	12+	3	?			2	7
2019	7+	?	?			1	6
2020	13	1	1			2	9
2021	8	4					4
2022	8+	?		1		1	6
2023	14	3	1				10
2024	12	2	1				9
2025	11+	?	1				10

Dette var i utgangspunktet en liten fiskemåkekoloni, enkelte år også med makrellterner. I en periode på slutten av 1990-tallet var det nesten tomt, men siden har svartbakene etablert en liten koloni som går godt. I 2024 ble det registrert 14 ungfugl på vingene og samme antall ble registrert i 2025, men da som store unger i forbindelse med ringmerking.

Udvåre (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Ga	Æf	Sa	Te	Tj	Sm	Gm	Sb
2016	112	2		18			2	65	10	15
2017	72+	?		?			2	40	15	15
2018	61+	?		?			1	30	15	15
2019	60+	?		?			?	25	20	15
2020	91+	?		7		1	1	30	40	12
2021	92	1		33			2	30	11	15
2022	58+	?		3	1		1	30	11	12
2023	58+	?		?			?	30	16	12
2024	48+	?		?			?	25	8	15
2025	16+	?	1	13			2	?	?	?

Den store kolonien av stormåker (opptil 750 par) brøt sammen midt på 1990-tallet. Siden har sildemåkebestanden vært lav, men noenlunde stabil. Gråmåken varierer i antall, mens svartbaken er svært stabil. Reservatet har blitt dårlig undersøkt i flere år, og de to siste sesongene kun et besøk årlig: I 2024 ble det kun besøk i forbindelse med ringmerking av måkeunger den 3. juli. Bestanden av stormåker ble da anslått ut fra mengden av fugl i kolonien på det tidspunktet, noe som fort kan ha blitt for lavt. Det ble konstatert dårlig produksjon hos sildemåke og gråmåke (hhv. minimum 10 og minimum åtte unger), mens svartbaken hadde en god sesong og produserte minst 22 store unger. I 2025 ble det kun et svært tidlig besøk den 4. april, det ble da registrert noen ærfugler og tjeld som vi antar er hekkefugler, samt et par gravand. Ærfugltallene som foreligger fra senere år er kun basert på mer eller mindre tilfeldige observasjoner av voksne individer. Årsaken til de store sesongmessige variasjonene hos ærfugl er hovedsakelig svært varierende tidspunkt for tellingene.

Ageskjæret (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Ss	Ts	Te	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	407	2	32	1	112	7	1	3	1	39	187	22
2017	330	1	10		109	9		3		40	132	26
2018	298	1	13		104	9		3	1	33	112	22
2019	375	1	9		152	12		2		23	148	28
2020	366	3	9		139	14		3	2	53	110	33
2021	359	3	4		146	15		3		14	149	25
2022	375	4	10		150	19		3	1	25	128	35
2023	396	3	8		196	23		3	1	22	118	22
2024	343+	?	10		142	27		3	1	16	120	24
2025	367	15	9		130	46		5		15	125	22

Historisk sett har sildemåken vært den dominerende arten her, men den er nå på vei ut. Gråmåke og svartbak har imidlertid forholdsvis stabile bestander. Produksjonsmessig var det det tilsynelatende labert i 2024 med følgende minimumsanslag på store unger: En sildemåke, 80 gråmåker og 10 svartbak. I 2025 ble kolonien ikke undersøkt med tanke på hekkesuksess. Utviklingen for storskarven (mellomskarv) har stagnert, mens toppskarven fremdeles er i økning. Begge skarveartene produserer fremdeles bra: I 2024 ble det anslått minst 150 unger/ungfugl av storskarv og minst 33 store unger/ungfugl av toppskarv. Hekkesuksess ble ikke undersøkt i 2025, men 35 ringmerkede unger av toppskarv så tidlig som 7. juni gav indikasjon på en god sesong. Tjelden tangerte en gammel rekord fra 1990 med hele fem par i 2025.

Småskjæran (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	16		6						10
2017	21		10		1				10
2018	17	2	8						7
2019	16	1	8		1				6
2020	19	?	11		1				7
2021	11+	?	?		1			1	9
2022	27+	?	12	1	1	1	1	3	8
2023	14+	?	3					2	9
2024	22	1	13						8
2025	?	?	?						?

En tidligere fiskemåke- og ternekoloni som nå er dominert av svartbak. Holmene er viktige for ærfugl, 13 reir ble funnet her i 2024. Det lave antallet ærfuglreir i 2023 skyldes at tradisjonell reirtelling ikke ble utført dette året. Det ble kun tatt bilder med drone (ref. NINA/SeaBee) og ærfuglreir er vanskelige å se på slike bilder. Hekkesuksess ble ikke undersøkt i 2024, og reservatet ikke ble besøkt i 2025. Fiskemåkene flyttet over til det nærliggende Vestre Skjær (ikke vernet) for litt over 10 år siden, men er nå også i ferd med å forsvinne herfra: Kun to par var igjen i 2024.

Guleholmane (Lindesnes kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	43		4	1		1	5	32
2017	?		?	?		?	?	?
2018	31+		?	?		2	4	25
2019	36	1	12	1			3	19
2020	25+	?	3	1	2		3	16
2021	34+	?	?	1	1		8	24
2022	27+	?	2	2	1		4	18
2023	31+	?	3	?	1		4	23
2024	?	?	?	?	?		?	?
2025	?	?	?	?	?		?	?

Holmene hadde tidligere en stor koloni av fiskemåke og makrellterne som forsvant i løpet av 1990-tallet. Kolonien av svartbak vokste frem i løpet av 1990-tallet, og har vært relativt stabil det siste tiåret. Reservatet har dessverre ikke blitt besøkt de siste to sesongene.

Markøy (Lyngdal kommune)

År	Sum	Æf	Sa	Hh	Tj	Sm	Gm	Sb
2016	5	2				1	1	1
2017	4	2		1	1			
2018	9	9						
2019	4	1	2					1
2020	1+	?						1
2021	3+	?			1			2
2022	1+	?						1
2023	12	11						1
2024	5	5						
2025	4							4

Dette var tidligere fylkets største gråmåkekoloni (opptil 600 par), men på 2000-tallet har det gått dårlig og siste rest av gråmåkekolonien forvant i 2015. Vest-Agders eneste hekkeplass for havhest fantes også her fra begynnelsen av 1990-tallet og frem til 2017. Til og med landlevende spurvefugler, som steinskvett og piplerker, har nå omtrent forsvunnet. Øya beites med geiter og villsau. Det er kjent at disse kan spise både egg og fugleunger og det spekuleres derfor om dette kan være en årsak til at øya nå synes uegnet som hekkeplass for fugl.

Jakobs-, Lille- og Rundholmen (Farsund kommune)

År	Sum	Ks	Gg	Æf	Sa	Tj	St	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	12	1			4	2				5	
2017	10		1		1	2		1	1	3	1
2018	5					2				3	
2019	8	1	2		1	1		2		1	
2020	6+	1	?		1	1		2			1
2021	6	1		1			1	2			1
2022	7	1			1	1		3			1
2023	11	1		2	1	2	1	2		1	1
2024	11	1		1	2	2		3		1	1
2025	12	1		1	1	2		6			1

Frem til årtusenskiftet dominerte fiskemåke, hettemåke og makrellterne her. Så overtok sildemåke og gråmåke: På begynnelsen av 2000-tallet var det en stor og svært tett bestand av stormåker her. Siden har også disse forsvunnet. Det kan imidlertid se ut til at fiskemåka kan være på vei tilbake. Etter sju år uten produksjon klarte fiskemåkene å få unger på vingene både i 2022 og 2023 (hhv. en og to unger), og i 2024 slo de tre fiskemåkeparene til med to unger hver - til sammen seks unger på vingene. Dette medførte så at hele seks par prøvde seg på hekking i 2025, men dessverre gikk det helt skeis og ingen unger vokste opp. Svartbakparet fikk frem to unger i 2024 og hele kullet på tre vokste opp i 2025.

Skydskjær (Farsund kommune)

År	Sum	Gg	Æf	Sa	Tj	Sb
2016	3		2			1
2017	1+		?			1
2018	7		6			1
2019	6		5			1
2020	7		4		1	2
2021	2		?	1		1
2022	2		1			1
2023	2		1			1
2024	2	1				1
2025	4		3			1

Ternekolonien - hovedårsaken til at skjæret ble vernet - flyttet allerede i 1985, men makrellterne hekket år om annet frem til 2002. Siden har skjæret hatt lite hekkende fugl. Det faste svartbakparet fikk alle de tre ungene på vingene både i 2024 og -25. Enkelte ærfugl har reir på skjæret og det er en viktig rasteplass for både voksne og ungekull hele sommeren. Et grågåskull ble observert i 2024.

Terneholmen (Farsund kommune)

År	Sum	Ks	Gg	Sa	Tj	St	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	141			2	2	1	1	96	34	5
2017	146	1		2	1		1	67	67	7
2018	112			1	1		1	47	57	5
2019	111	1	2	2	1		1	62	35	7
2020	116	1	5		1		1	64	38	6
2021	74		1	2	1			33	30	7
2022	114	1	5	3				48	51	6
2023	112	1	4	3	1		1	42	55	5
2024	123	1	3	3		1	1	43	65	6
2025	93	1	2	3	1			31	50	5

Sildemåken har hatt en negativ utvikling det siste tiåret, mens gråmåken viser en positiv tendens og svartbaken ligger stabilt på 5-7 hekkende par årlig. Sildemåken har i flere år produsert lite ungfugl på denne lokaliteten, men de to siste sesongene har det gått noe bedre: I 2024 ble det talt opp 18 store unger/ungfugl, mens det i 2025 ble talt opp minst 25 unger seint i sesongen (19. juli). Dog var mange av disse fremdeles ganske små, så det er usikkert om alle disse vokste opp. Gråmåkens resultat fra de siste to sesongene ble 34 ungfugl i 2024 og 35 i 2025. Det ble kun registrert en svartbak på vingene i 2024, mens åtte ungfugler ble resultatet for 2025. Det vanlige tjeldparet har vært litt til og fra de siste sesongene, og unger er ikke produsert siden 2020.

Rauna (Farsund kommune)

År	Sum	Gg	Hg	Ga	Æf	Ss	Ts	Te	Tj	Sl	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	2965	5		1	310	254	11		6	1	7	2105	235	30
2017	2478+	3		2	?	284	11		7	1	7	1700	440	23
2018	2027+	2		3	?	231	10		7	1	2	1415	325	31
2019	3228+	2		4	?	273	17		6		2	2400	500	23
2020	2186+	3	3	2	?	273	31	1	8		2	1520	315	28
2021	2931+	3	1	1	?	295	28		7		2	2330	225	39
2022	2849+	2	1	2	?	305	30		8		3	2230	230	38
2023	2408+	1	1	1	?	334	45		9		3	1600	370	44
2024	2544+		2	1	?	343	43		11		4	1680	420	40
2025	1991+	1	2	2	?	336	50		9		4	1250	300	37

Det er urovekkende at sildemåken nå fortsetter nedgangen her, etter at det en stund kunne se ut til at bestanden skulle stabilisere seg på omkring 2000 par, halvparten av toppnivået rundt årtusenskiftet. Hovedårsaken er dårlig ungfuglproduksjon: Antall flyvedyktige ungfugl av sildemåke ble beregnet til 918 i 2024 og 825 i 2025, altså 0,55–0,66 per par. Dette er for lite til å opprettholde bestanden. Gråmåke og svartbak klarer seg godt, og for gråmåken ble de to siste sesongene svært gode: Minst 400 ungfugl kom på vingene hvert år. Det er fremdeles noen få par fiskemåker som forsøker seg på hekking, men de har ikke særlig suksess. En ungfugl er riktignok registrert i både 2024 og -25, men det er usikkert om disse er oppvokst her. Begge skarveartene klarer seg godt og toppskarven øker fortsatt. Det ble produsert minst 53 ungfugl av toppskarv i 2024 og minst 51 i 2025. For storskarven (mellomskarv) ble tilsvarende tall hhv. 535 og 600 ungfugl. Etter gode produksjonsår i 2021 (6 ungfugl) og -22 (8 ungfugl) har tjeldbestanden økt til omkring 10 par, men de to siste sesongene har det bare kommet hhv. to og tre unger på vingene. Det er ni år siden det ble gjennomført fullstendig opptelling av ærfuglreir, så det er stor usikkerhet knyttet til hvor mange som hekker her nå. Antall unger som ble talt opp langs Listastrendene (hvorav de fleste er klekt på Rauna) er fremdeles lavt, men noe bedre enn i den dårligste perioden fra 2017 til 2020: I 2024 ble det registrert minst 232 unger på vannet, hvorav minst 161 vokste opp. I 2025 var tilsvarende tall minst 220 unger på vannet og minst 129 som vokste opp.

Dette flyfotoet av Rauna viser hvor toppskarvreirene var plassert i 2025.

Rødholmene (Flekkefjord kommune)

År	Sum	Æf	Sa	Tj	Fm	Sm	Gm	Sb
2016	12	6		1			3	2
2017	18	11	1		2		1	3
2018	28	20	1	1				6
2019	13	7					1	5
2020	30	12		1		1	6	10
2021	33	14	1			1	5	12
2022	14	3				1	4	6
2023	18	1	1			2	6	8
2024	9+	?		1			4	4
2025	15	5	1	1			3	5

De siste 20 årene er det stormåker og ærfugl i varierende antall som har dominert reservatet. Tidligere var det kolonier av fiskemåker og terner her. Fuglene i reservatet ble også de to siste sesongene kun opptalt fra fastlandet med teleskop, så tallene må anses som et minimum. Reservatet ble heller ikke besøkt senere i sesongen for å sjekke hekkesuksess.

Øvre og Nedre Svinholmen (Flekkefjord kommune)

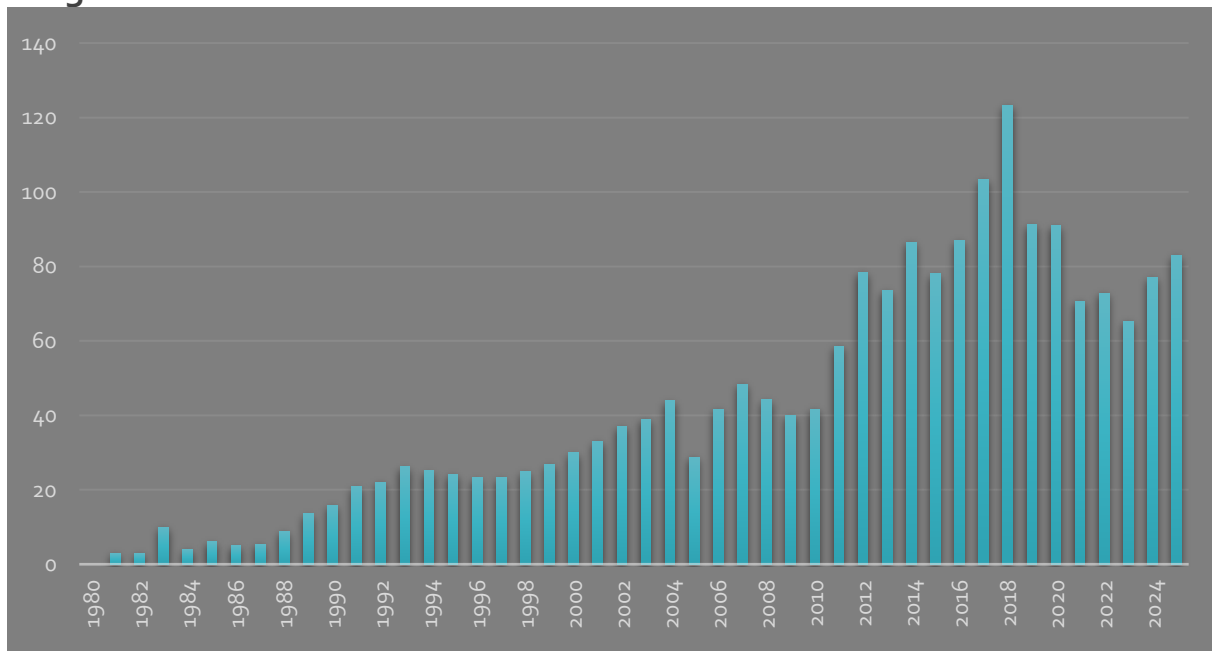
År	Sum	Æf	Sa	Tj	Fm	Gm	Sb
2016	8	1	1	1	2	2	1
2017	2			1		1	
2018	4			1	1	2	
2019	4		1		1	1	1
2020	3	1				2	
2021	5		1	1	2	1	
2022	2			1		1	
2023	3			1	1	1	
2024	1						1
2025	2	1	1				

Etter at fiskemåkene og makrellternene forsvant fra disse holmene midt på 1990-tallet, har det vært lite hekkende sjøfugl her. De eneste faste hekkefuglene det siste tiåret har vært 1-2 par gråmåker, men de to siste sesongene har disse vært fraværende. Begge holmene som utgjør reservatet er i praksis tomme for fugl, og det er usikkert om de få fuglene som er observert fra fastlandet med teleskop virkelig hekker her. Reservatet ble kun sjekket en gang hvert år, henholdsvis 12. juni 2024 og 11. juni 2025.

Bestandsutvikling for utvalgte arter

Her presenterer vi diagrammer over bestandsutviklingen for noen av de typiske hekkefuglene i Vest-Agders sjøfuglreservater. Diagrammene viser kun bestanden i de 32 sjøfuglreservatene. De fleste artene har også en betydelig bestand som hekker på ikke vernede lokaliteter, eller på lokaliteter som er underlagt annen type vern. I de reservatene der data mangler fra enkelte sesonger har vi bruk interpolerte verdier mellom år med kjente bestandsdata. Alle tall er oppgitt i antall par.

Grågås

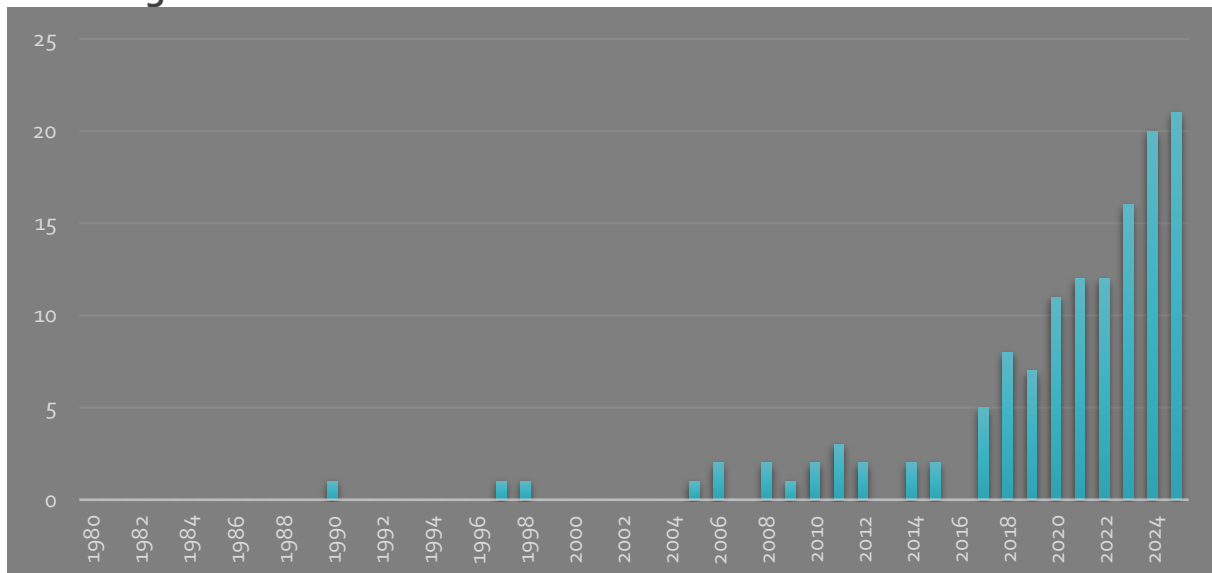

Grågåsa ble først registrert i østre deler av Mandals skjærgård i 1981, samtidig etablerte en ferskvannshekkende bestand seg på Lista. Siden har grågåsa spredt seg langs hele kysten, hvor den hekker både i skjærgården og ved ferskvann. Totalbestanden i Vest-Agder ble anslått til 200-300 par for noen år siden og er muligens fremdeles i vekst. Grågåsa utvider nå hekkeområdene innover i landet, og flere par hekker nå ganske langt fra kysten – opptil 40 km fra kystlinjen. I sjøfuglreservatene ser det imidlertid ut til at toppen er nådd, og at bestanden har stabilisert seg på 70-80 par. Arten er i årenes løp funnet hekkende i hele 29 av de 32 reservatene, men de to siste sesongene er den bare registrert i 19 av reservatene.

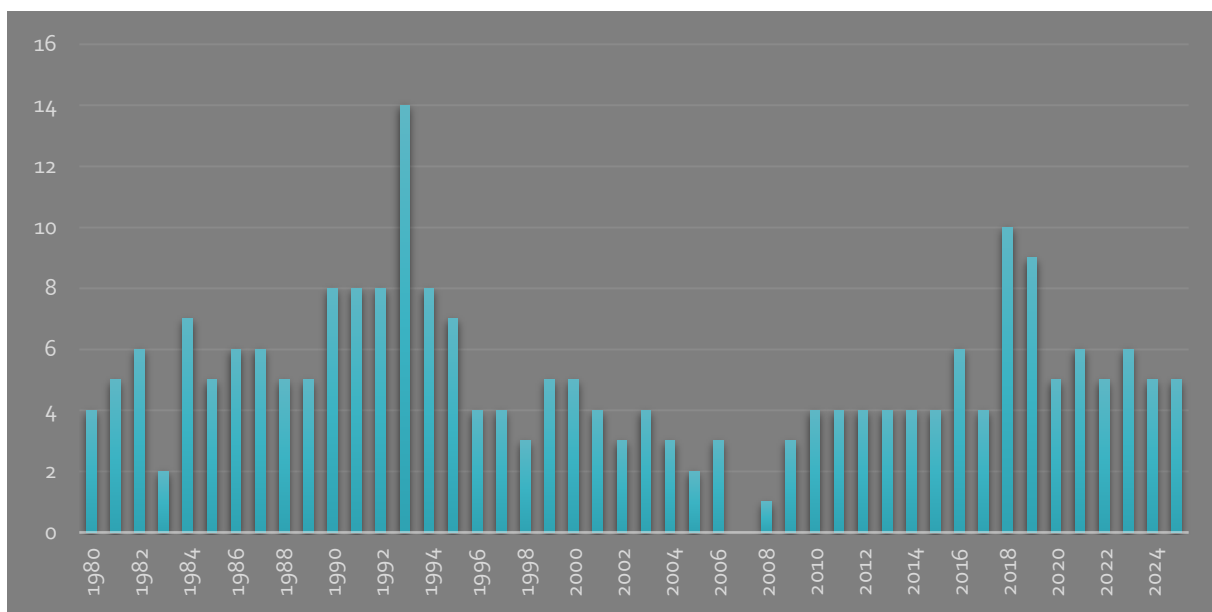
Grågåspar med to små unger på Store Vengesholmen den 6. mai 2025 © Finn Jørgensen

Hvitkinngås

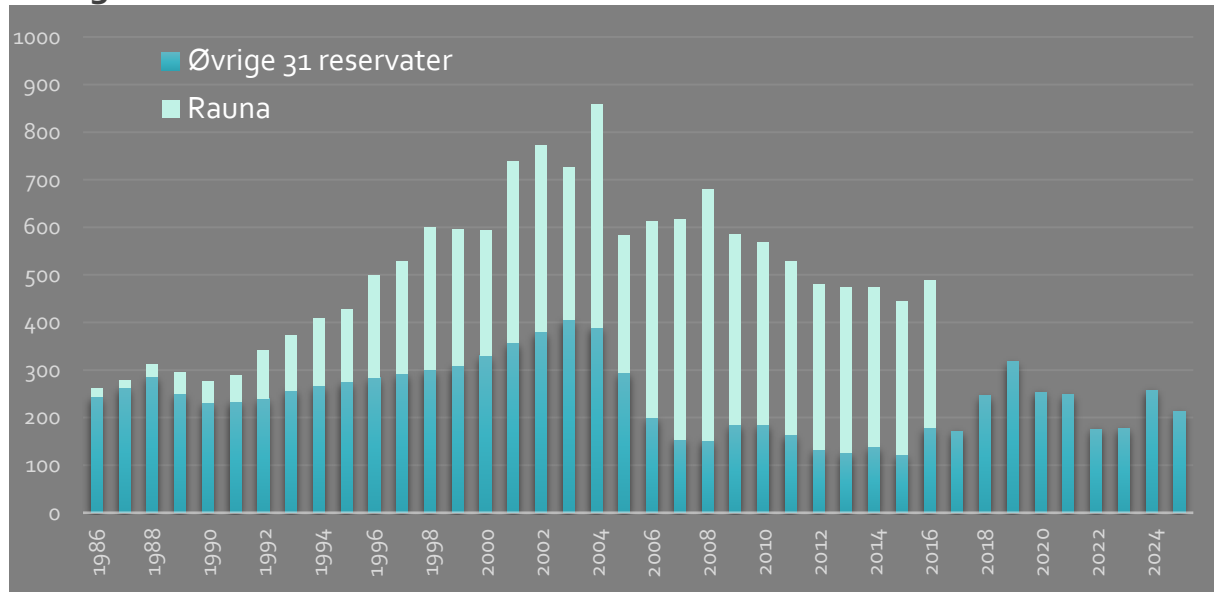
Det har lenge vært store bestander av hvitkinngås i både Aust-Agder og Rogaland, mens det har tatt overraskende lang tid for arten å få fotfeste i Vest-Agder. Nå er imidlertid dette i ferd med å skje, i første omgang i østre del av fylket. Henholdsvis 20 og 21 hekkepar ble registrert i sjøfuglreservatene i 2024 og -25. Songvaar, Hellersøya og Kubbøya er i en særstilling med 11 par begge sesongene, samme antall som i 2023. Av konstaterte hekkinger ble det ellers funnet to reir på Terneholmen og Grønningen, samt et reir på Storskjær (som tilhører Kjellingens naturreservat). Mulige eller sannsynlige hekkefugler ble registrert på Oksø, Store Lyngholmen, Valløy, Store Vengelsholmen, Slettingen og Rauna.

Gravand

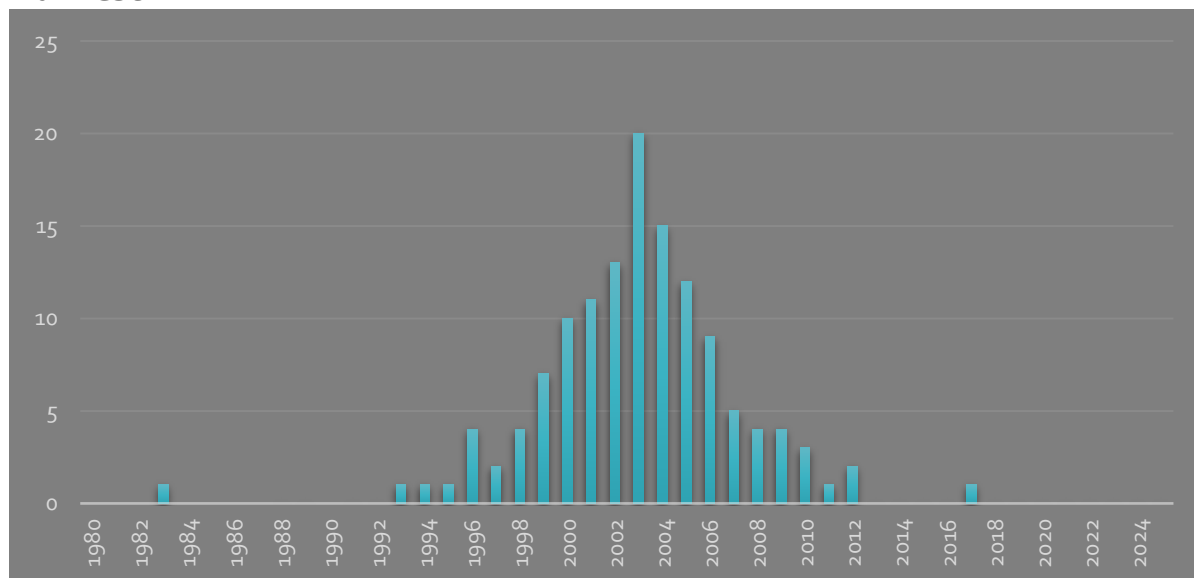
Etter to gode år (2018-19) har gravandbestanden i sjøfuglreservatene de siste seks sesongene vært tilbake på et mer normalt nivå. Det ble kun registrert et ungekull 2024: Et par med en uke gammel unge på Store Slettingen den 19. mai., resten av ungene var nok allerede predatert. Den siste ungen ble heller ikke sett siden, så den har nok lidd samme skjebne som sine søsken. I 2025 ble det ikke observert ungekull i sjøfuglreservatene. De aller fleste gravandene hekker utenom sjøfuglreservatene, og særlig på Lista hekker det mange par. Totalbestanden i Vest-Agder ser ut til å være ganske stabil.

Ærfugl

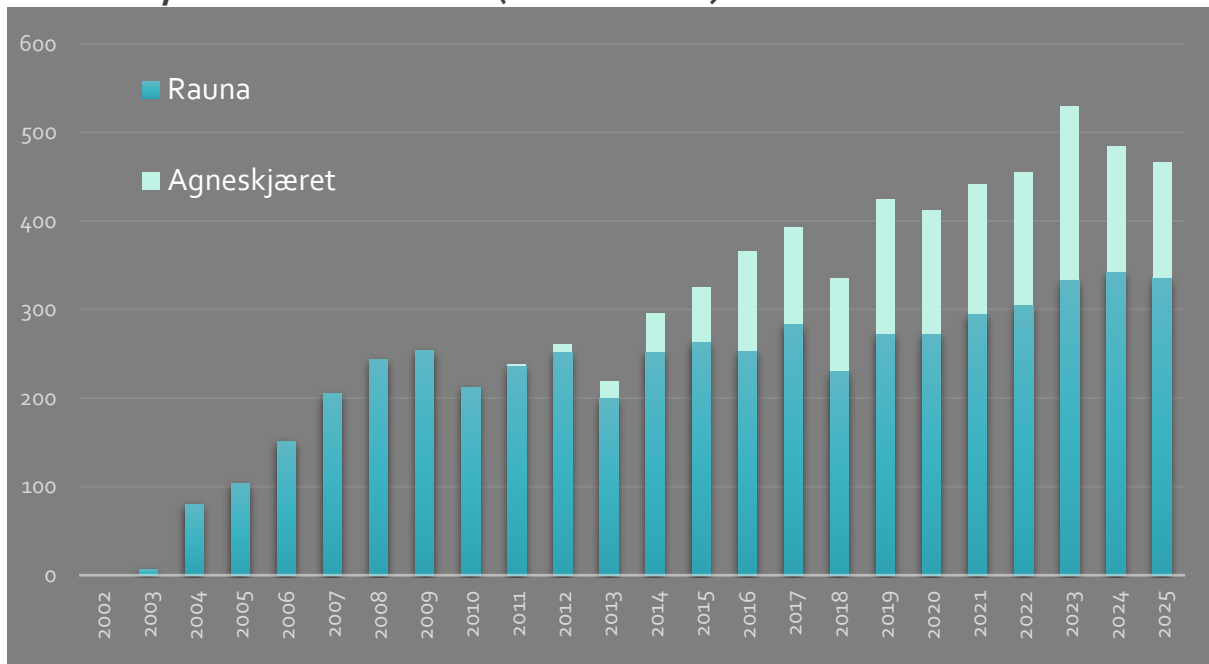
Ærfugltallene er mer usikre enn for de andre artene, siden det i mange reservater har gått flere år mellom hver gang ærfuglbestanden er tallfestet. Det er derfor mange tall som er interpolert frem over relativt lange perioder. Det er også brukt forskjellige metoder for å tallfeste ærfugl, både tellinger av hanner, hunner, ungekull og reir inngår i tallmaterialet. Før 1986 er dessuten tallmaterialet så svakt at vi har utelatt disse årene fra diagrammet over. Den beste ærfuglserien er fra Rauna, hvor det er gjennomført fullstendige reirtellinger årlig, bortsett fra i 2010-11, 2014-15 og de siste ni årene. Bestanden er i tilbakegang på Rauna, men hvor stor tilbakegangen har vært de siste årene vil ikke bli kjent før neste reirtelling utføres. Vi anslår at ærfuglbestanden i sjøfuglreservatene, inkludert Rauna, for tiden ligger på omkring 300-400 par.

Havhest

Havhesten har kun hekket på Markøy. Arten ble sett her allerede i 1983, første konstaterte hekking var i 1993. Siden vokste bestanden frem til 2003, for deretter å avta like raskt. Det ble ikke produsert flyvedyktige unger etter 2005, og etter syv år uten produksjon takket de siste havhestene for seg i 2012. Uventet var det derfor å registrere et par i 2017, hvor de tilsynelatende ruget på samme reirhylle som det første paret i 1993. De åtte siste årene har det igjen vært tomt for havhest på Markøy. Havhesten er i sterk tilbakegang i hele Norge - ikke minst i vårt nabo fylke Rogaland, hvor de fleste koloniene nå er tomme. Det er derfor lite sannsynlig at havhesten noensinne vil komme tilbake som hekkefugl i Vest-Agder.

Storskarv, *underarten sinensis (mellomskarv)*

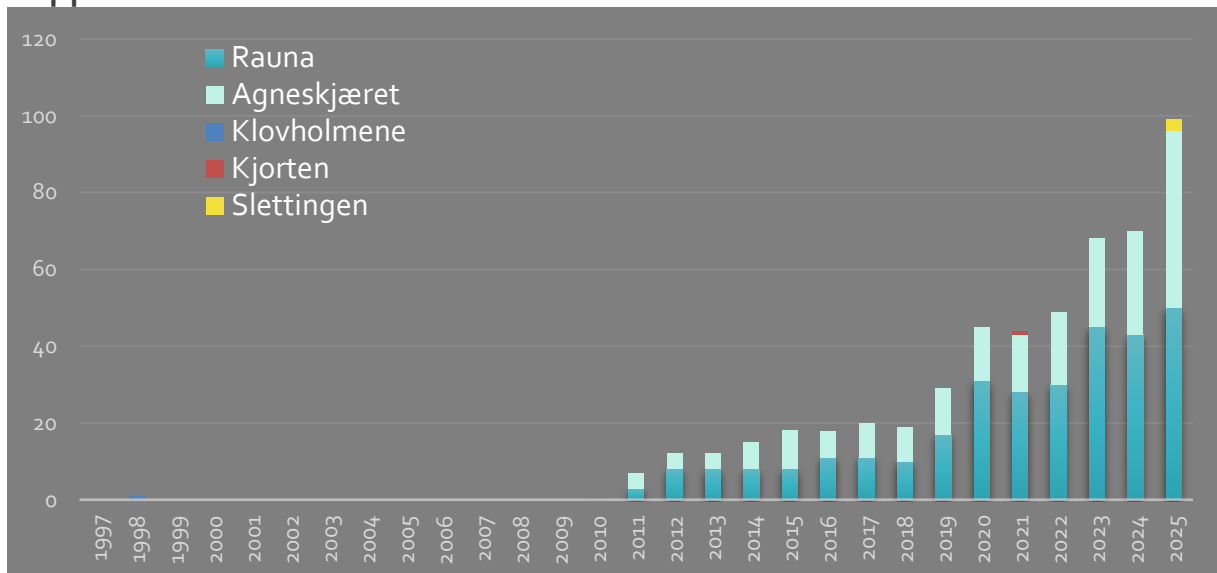

Mellomskarven etablerte seg først på Rauna i 2003. Bestanden vokste raskt de første årene, siden har det vært svakere vekst opp til dagens nivå på litt over 300 par. Agneskjæret ble kolonisert i 2011 og denne kolonien ser nå ut til å ha stabilisert seg på omkring 150 par. Utenom sjøfuglreservatene har det vært to kolonier: Indre Grønningen i Kristiansand ble kolonisert i 2017 og vokste til 58 reir i 2019, men i 2021 ble hele kolonien rasert av mennesker. Hekkingen ble totalt mislykket og kolonien ble oppgitt som følge av dette. Den nyeste kolonien er på Eids-Stangholmen i Søgne, hvor seks par etablerte seg i 2020. Denne har vokst raskt til 143 par i 2025. Totalbestanden i Vest-Agder ligger derfor nå på omkring 600 par.

Utsnitt av mellomskarvkolonien på Eids-Stangholmen den 11. mai 2025 © Finn Jørgensen

Toppskarv

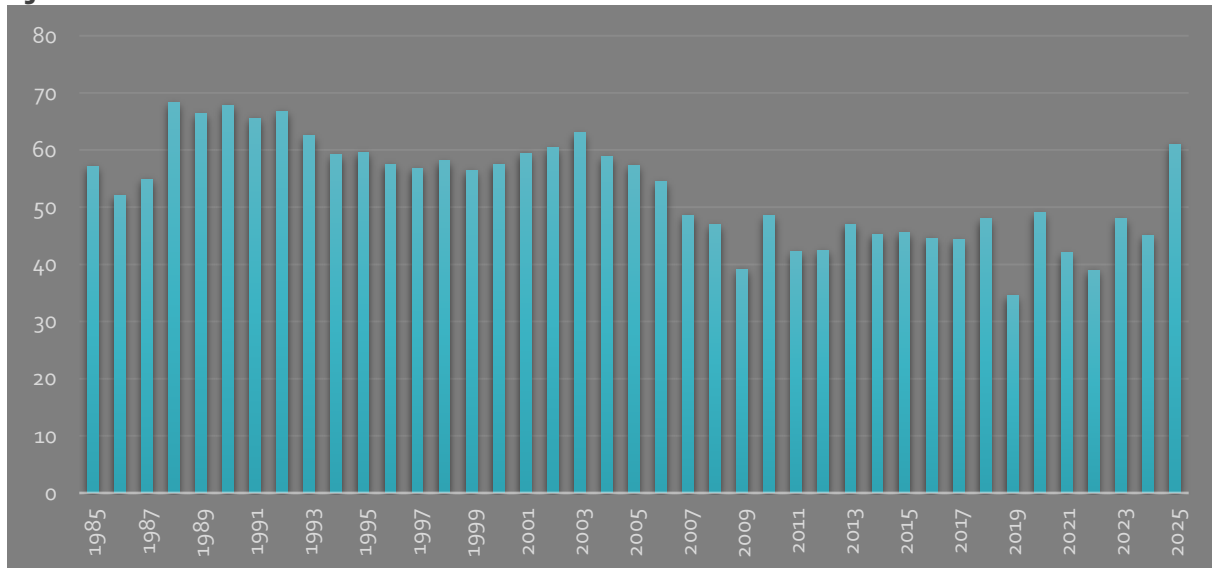

Første hekking i Vest-Agder var på Klovholmene i 1998, men til tross for vellykket hekking kom den ikke tilbake hit. På Rauna og Agneskjæret etablerte toppskarven seg i 2011 og bestanden er fremdeles i økning på begge disse lokalitetene. Det var 46 reir på Agneskjæret og 50 reir på Rauna i 2025. I 2021 ble det funnet et reir med unger på Kjorten, men heller ikke her kom toppskarven tilbake. Siste etablering i reservatene var på Lille Slettingen i 2025, hvor tre reir ble funnet. Utenom sjøfuglreservatene har det vært koloni på Revøy i Farsund, hvor det ble funnet seks reir i 2021. Kolonien ble herjet av mink samme år og oppgitt, men etter bekjempelse av minken ble den re-etablert i 2025 da tre reir ble funnet. I 2022 ble den funnet hekkende (tre reir) på Skarvøy i Lindesnes kommune. I 2023 hadde denne kolonien vokst til seks reir, men dessverre finnes det ikke data fra denne kolonien de siste to sesongene. Totalbestanden i Vest-Agder har nå passert 100 par.

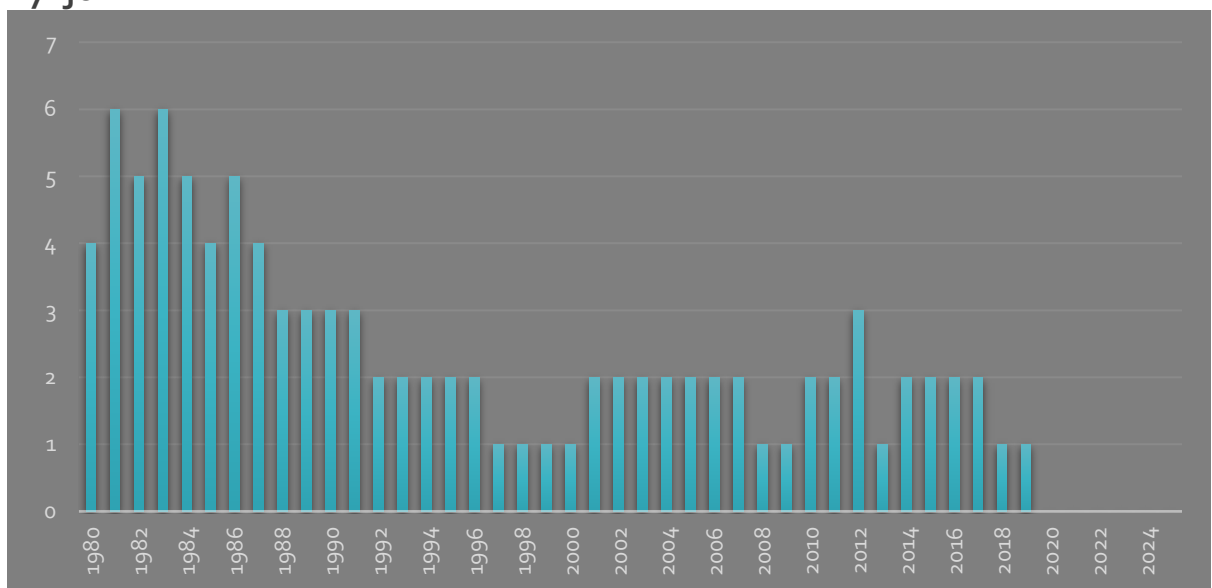
Toppskarv på Slettingen den 11. mai 2025, ny hekkefugl i dette reservatet © Finn Jørgensen

Tjeld

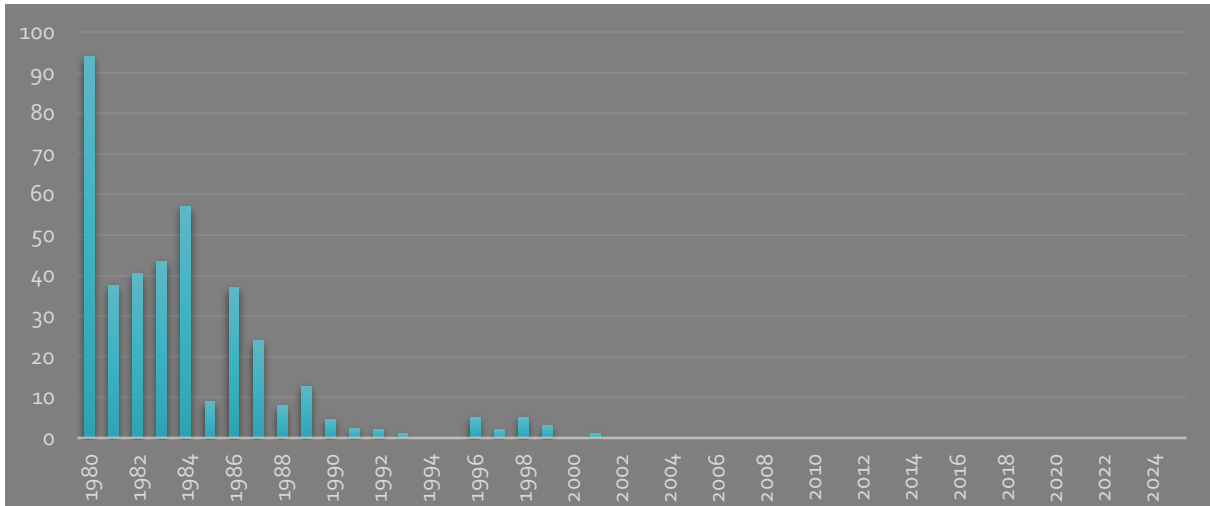
Fra Mandal og Lindesnes har vi ikke data fra før 1985, diagrammet viser derfor bare tall fra 1985 og fremover. Trenden for bestanden i sjøfuglreservatene har vært svakt nedadgående siden slutten av 1980-tallet og frem til nylig. Gledelig nok ble det registret hele 57 par i 2025 og i tillegg kommer mest sannsynlig ytterligere 3-4 faste par på lokaliteter som ikke ble undersøkt denne sesongen. Bestanden i sjøfuglreservatene ser dermed ut til å ligge på omkring 60 par, nokså likt som på 1990-tallet. Noe reell oppgang har det nok vært de siste sesongene, men spranget fra bare 45 par i 2024 til omkring 60 par i 2025 skyldes nok også varierende dekningsgrad.

Tyvjo

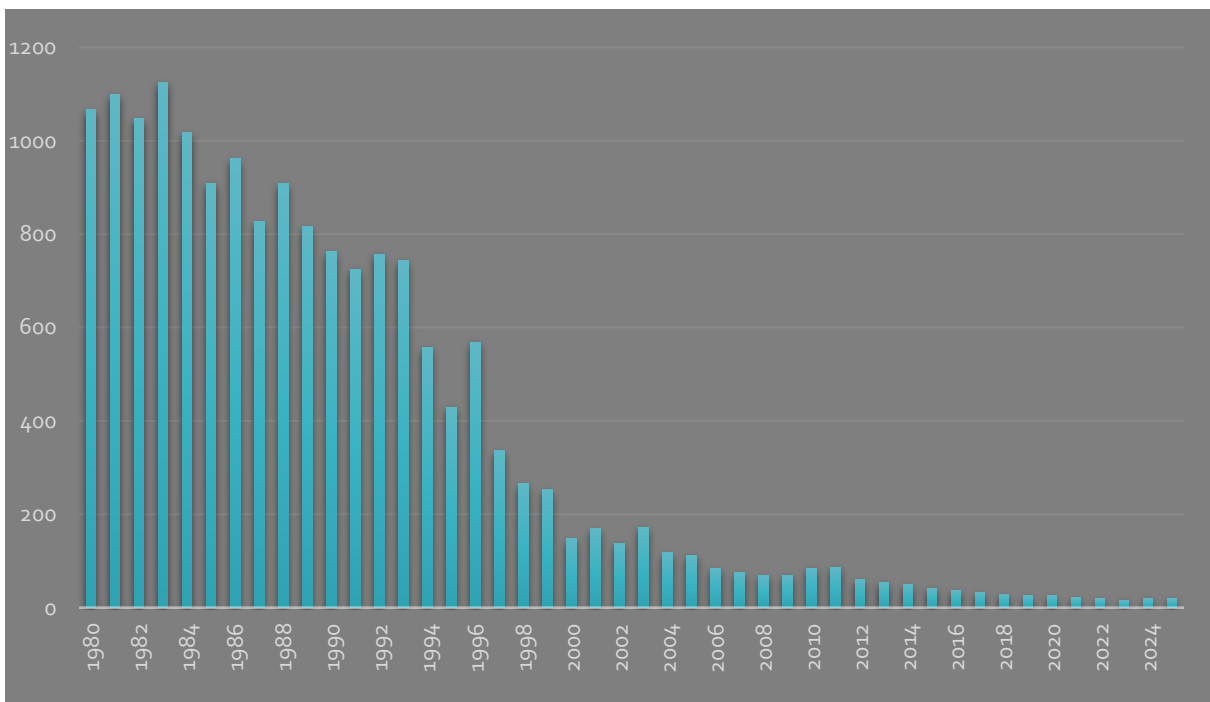
På vernetidspunktet hekket tyvjoen med et til to par både på Songvår, Søndre Eggvær, Skjøringen og Slettingen. Fra 1993 har det vært et årvisst par på Songvår, mens paret som hekker i sjøfuglreservatet på Skjøringen har vært litt til og fra. Det har vært et mer stabilt par på den nordre delen av Skjøringen, utenfor reservatet. På Songvår, den siste hekkeklassen blant sjøfuglreservatene, er det ikke sett hekkende tyvjo siden 2019. Det aller siste paret i Vest-Agder holder fremdeles til på Brattholmen i Mandal (ikke reservat) og i 2024 var det to unger som kom på vingene her. I 2025 ble det også sett tre individer ved den gamle hekkeklassen på nordsiden av Skjøringen, men det antas at dette kan ha vært paret fra Brattholmen i selskap med en omstreifende fugl – kanskje den siste overlevende fuglen fra Skjøringen som satt alene på denne lokaliteten hele 2021-sesongen?

Hettemåke

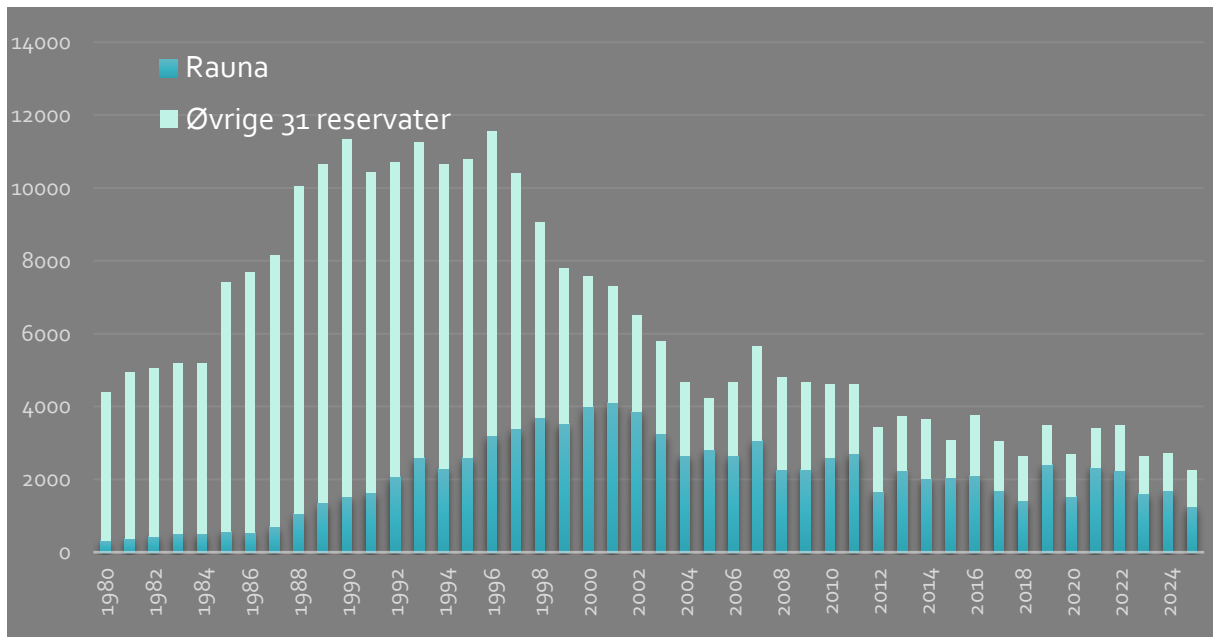
På 1980-tallet hekket hettemåken i en del sjøfuglreservater i Kristiansand, Farsund og Flekkefjord. Det er nå 25 år siden arten hekket for siste gang i reservatene. Stort bedre har det ikke gått dersom en ser på totalbestanden i Vest-Agder: Arten har utgått som hekkefugl fra hele den vestre og midtre delen av det tidligere fylket. Den finnes nå bare på noen ytterst få lokaliteter i Søgne og Kristiansand, hvor til sammen omkring 79 par ble registrert hekkende i 2022. Siden har bestanden blitt ytterligere redusert, men vi har ikke full kontroll på alle hekkeplassene de siste tre årene. Sammenliknet med totaltellingen i 1993 (1016 par) har tilbakegangen vært voldsom og hettemåken ligger dessverre nå an til å forsvinne helt som hekkefugl fra Vest-Agder i løpet av få år.

Fiskemåke

Bestandsreduksjonen siden vernetidspunkt er på 98 %. Seks par forsøkte seg på hekking på Jakobs-, Lille- og Rundholmen i Farsund i 2025, men dessverre ble det helt mislykket og ingen unger kom på vingene. Ellers har det bare hekket 1-4 par spredt på omtrent 10 reservater og totalbestanden i sjøfuglreservatene har ligget på 19-20 par de siste to sesongene. Det er fortsatt ingen tegn til bedring av fiskemåkenes situasjon i reservatene, men det må nevnes at det fremdeles hekker en god del fiskemåker i områder som ikke er vernet, ofte i nærhet til mennesker både i indre skjærgård og i mer urbane miljøer. Hekkesuksessen blant mange av disse har vært til dels god de siste årene.

Sildemåke

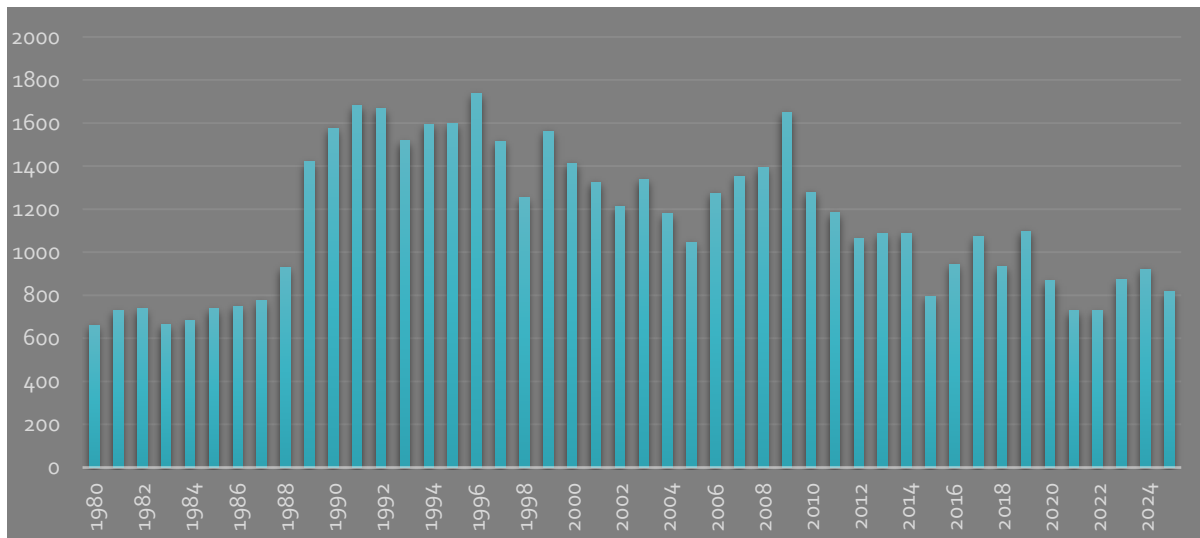

De fem første årene etter vernetidspunkt (1980-84) er bestandstallene nesten utelukkende basert på individtelling. Da en begynte med reirtellinger i 1985 viste det seg at disse individtellingene gav for lavt estimat i de store koloniene (50 % for lavt i de koloniene der det både ble utført individ- og reirtellinger). Diagrammet viser de tallene som ble rapportert inn i sin tid, men det reelle antallet i perioden 1980-84 er i ettertid beregnet til 6000-7000 par. Spranget som vises fra 1984 til 1985 skyldes altså i stor grad endret metode, ikke reell vekst. Bestanden har vært i kontinuerlig nedgang de siste 30 årene og er nå bare omkring 20 % av størrelsen i de beste årene på 1990-tallet. Den store kolonien på Rauna har vært motoren i sildemåkepopulasjonen etter årtusenskiftet, 55-60% av alle sildemåkene i sjøfuglreservatene finnes nå i denne ene kolonien. Det er derfor urovekkende å se at også bestanden i denne kolonien går raskt nedover.

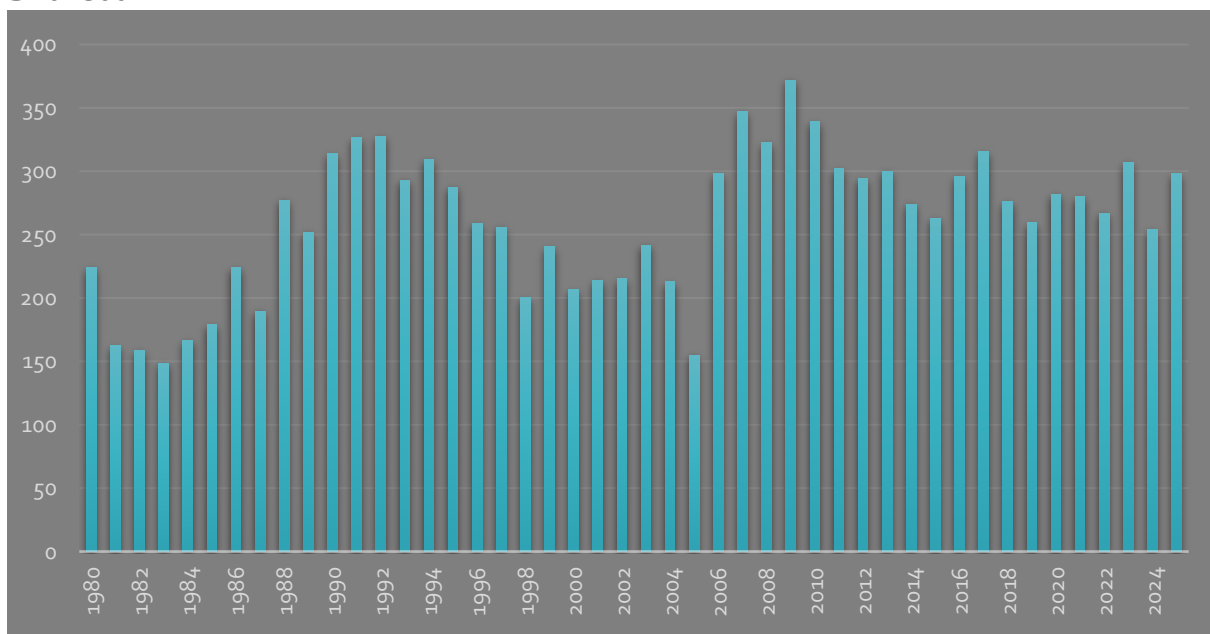
Sildemåkepar på Rauna den 23. juni 2024. © Knut Olsen

Gråmåke

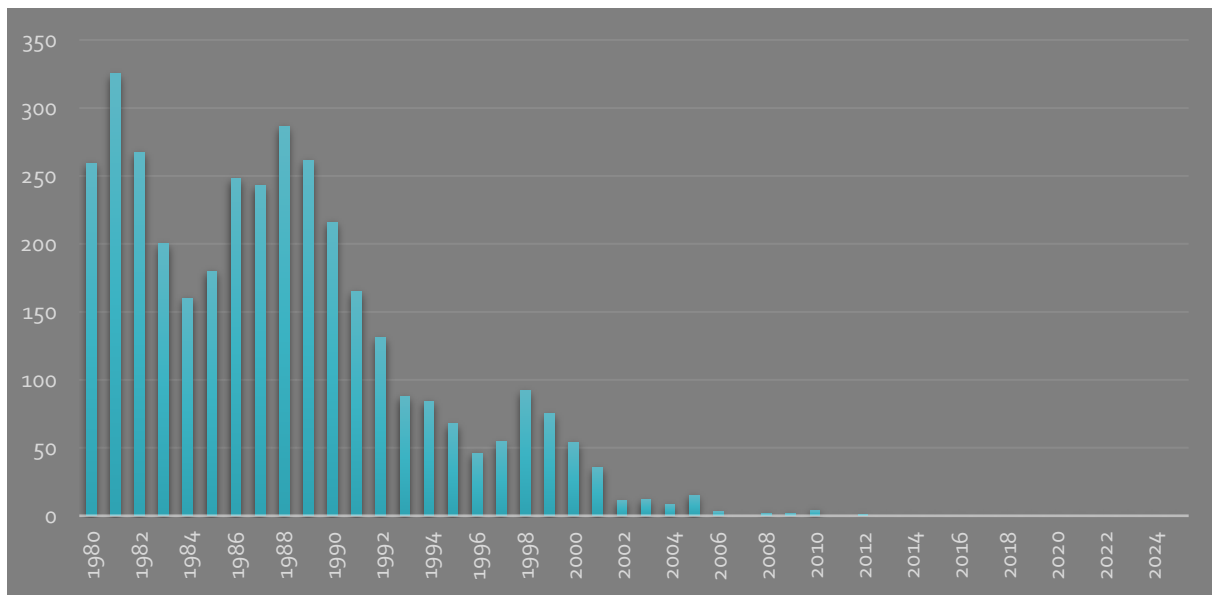
Diagrammet for gråmåke er trolig også påvirket av underestimering på 1980 tallet. Det store spranget mellom 1988 og 1989 skyldes nesten i sin helhet at estimatet for den tidligere store kolonien på Markøy i Lyngdal ble oppjustert fra 150 til 500 par da gikk over fra individtelling til reirtelling i dette reservatet. Siden har bestanden svingt litt fra år til år, men med en negativ langtidstrend. Det ble registrert til sammen 921 par i 2024 og 818 par i 2025, litt mer enn i de to bunnårene 2021-22. Omkring 40% av alle gråmåkene i sjøfuglreservatene hekker nå på Rauna utenfor Lista, nok en bekreftelse på hvor viktig dette reservatet er.

Svartbak

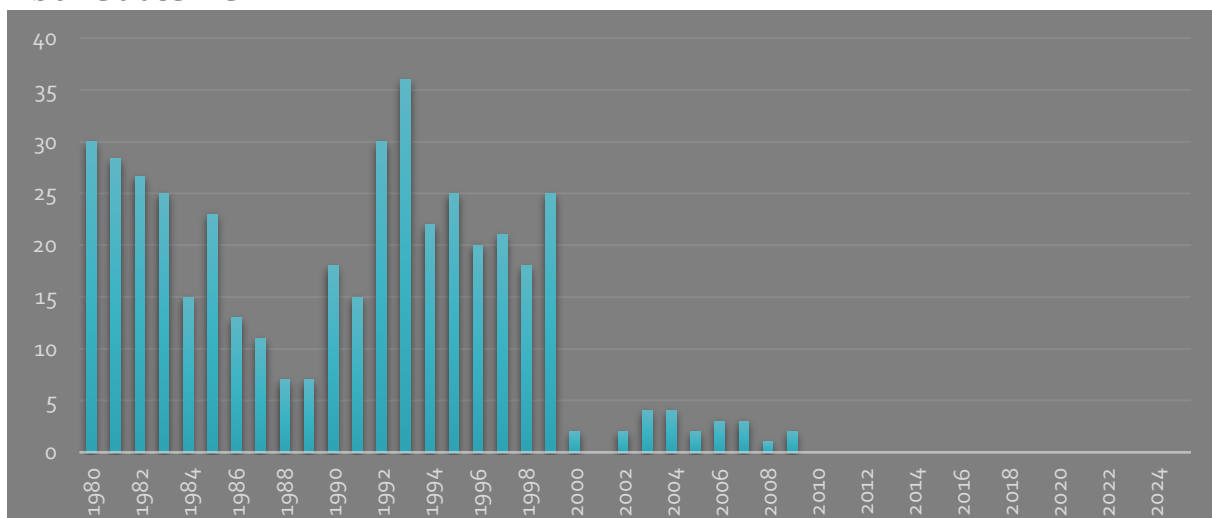
Svartbakbestanden ligger nå stabilt på omkring 250-300 par, et nivå som historisk sett må betegnes som høyt. Bestanden ble beregnet til 255 par i 2024 og like unger 300 par i 2025. Tre viktige kolonier (Udvåre, Småskjæran og Guleholmane) ble ikke talt opp i 2025, så her er det brukt tall fra foregående sesonger. Svartbaken er den mest utbredte hekkefuglen i Vest-Agders sjøfuglreservater og har i løpet av de to siste sesongene blitt registrert hekkende i alle de 32 reservatene.

Makrellterne

Vi har for lengst konkludert med at makrellterna er permanent utgått fra sjøfuglreservatene, etter 13 år uten hekking. Når det gjelder artens utbredelse utenfor reservatene så har den i mange år vært borte fra kysten vest for Lindesnes, og vestgrensen for artens utbredelse synes å flytte seg stadig lengre østover. I en kort periode (2016-20) var det en liten re-etablering på Sveigeholmen i Flekkefjord og et enkelt par ruget her også i 2023. I 2024 var det ingen hekking vest for Lindesnes, mens det hekket to par på Nordre Katland i Farsund i 2025 – hele 14 år etter forrige hekking i denne kommunen! De aller fleste makrellternene hekker nå øst for Mandal, og da særlig i tidligere Kristiansand kommune. Etter stor nedgang på 1980 og 1990-tallet så lå antallet rundt 300 par på begynnelsen av 2000-tallet. Utover 2000-tallet kunne det synes som om utviklingen bremset opp og at bestanden kanskje var i ferd med å stabilisere seg på i overkant av 200 par. Siste telling hvor vi har brukbar kontroll på alle koloniene var i 2022, og da var det minst 230 hekkende par i tidligere Vest-Agder. Dessverre har vi ikke klart å følge opp alle koloniene de siste tre sesongene, men de tallene vi har fått inn fra enkelte tradisjonelle hekkeplasser kan tyde på at det fortsatt går nedover med bestanden.

Rødnebbterne

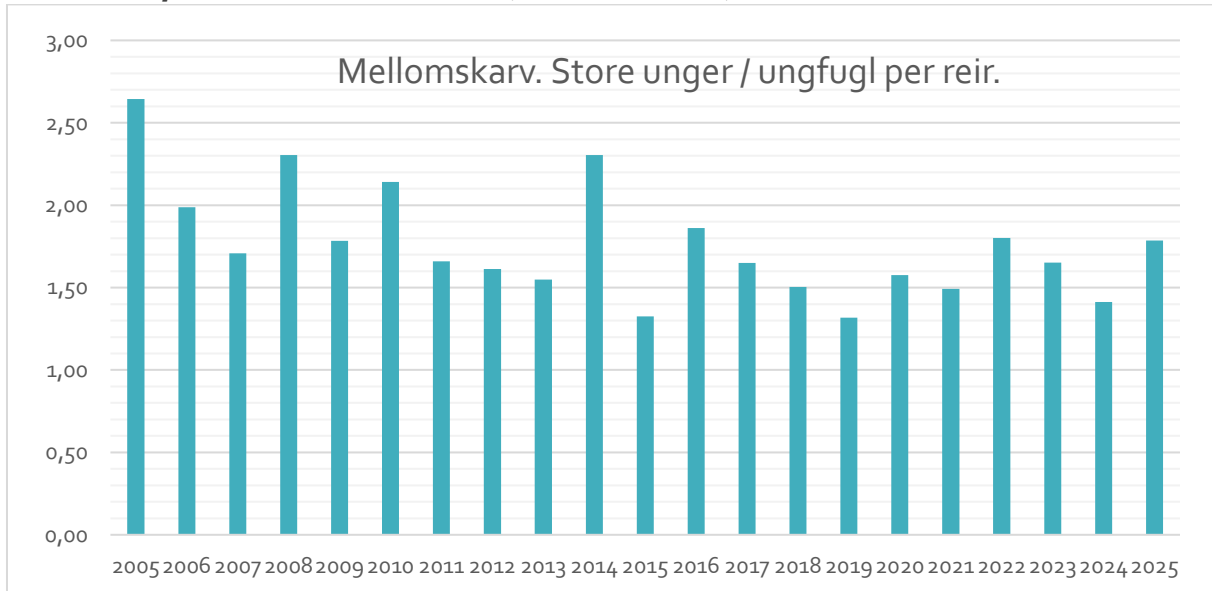

Rødnebbterna har lenge vært utryddet som hekkefugl i Vest-Agder. I sjøfuglreservat-sammenheng hekket denne arten stort sett bare på Rauna og siste hekkefunn her var i 2009. Før dette har rødnebbterna også hekket på flere andre lokaliteter i fylket, men hyppigst på Lista.

Hekkesuksess for utvalgte arter

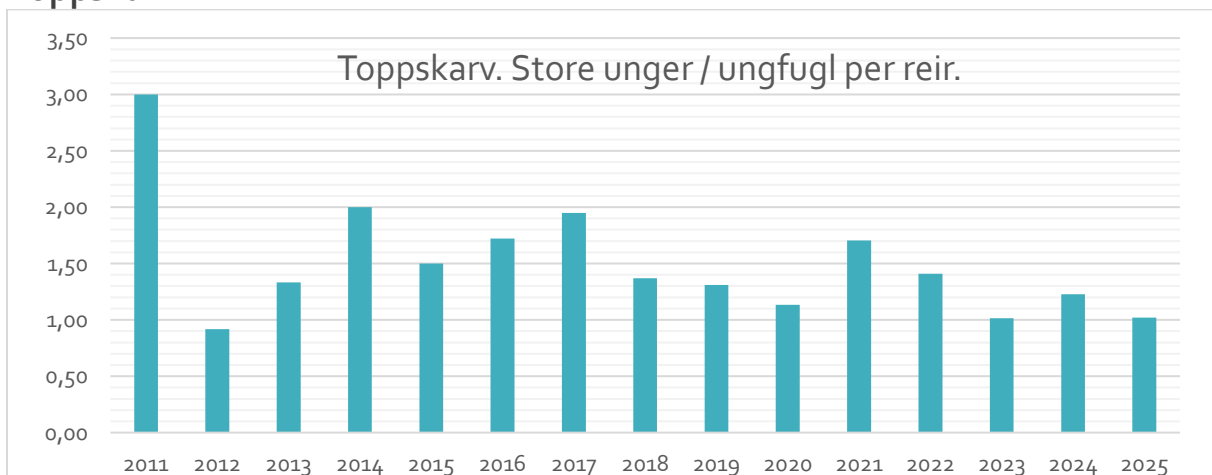
Her presenterer vi hekkesuksessen for de artene der vi har brukbare data på dette. Arter som forflytter seg rundt med ungekullene, det vil si ender og gjess, er vanskelige å følge opp frem til flygedyktig alder uten å dekke et stort sammenhengende område. Dette er ikke gjort i forbindelse med overvåkingen av sjøfuglreservatene. I forbindelse med SEAPOP-prosjektet har vi imidlertid en lang dataserie på ærfuglens hekkesuksess langs Listastrendene, der kullene i stor grad er klekt ut på Rauna.

Storskarv, underarten sinensis (mellomskarv)

Mellomskarven fortsetter rekken med gode produksjonsår. På Rauna ble det produsert minst 535 ungfugl i 2024 (343 reir) og minst 600 ungfugl i 2025 (336 reir). På Agneskjæret ble det produsert minst 150 ungfugl i 2024 (142 reir), mens i 2025 (ca.130 reir) ble hekkesuksess dessverre ikke fulgt opp her. Sammenliknet med måker så har skarvene større voksendødelighet, de må derfor produsere flere ungfugler hver sesong for å opprettholde bestanden.

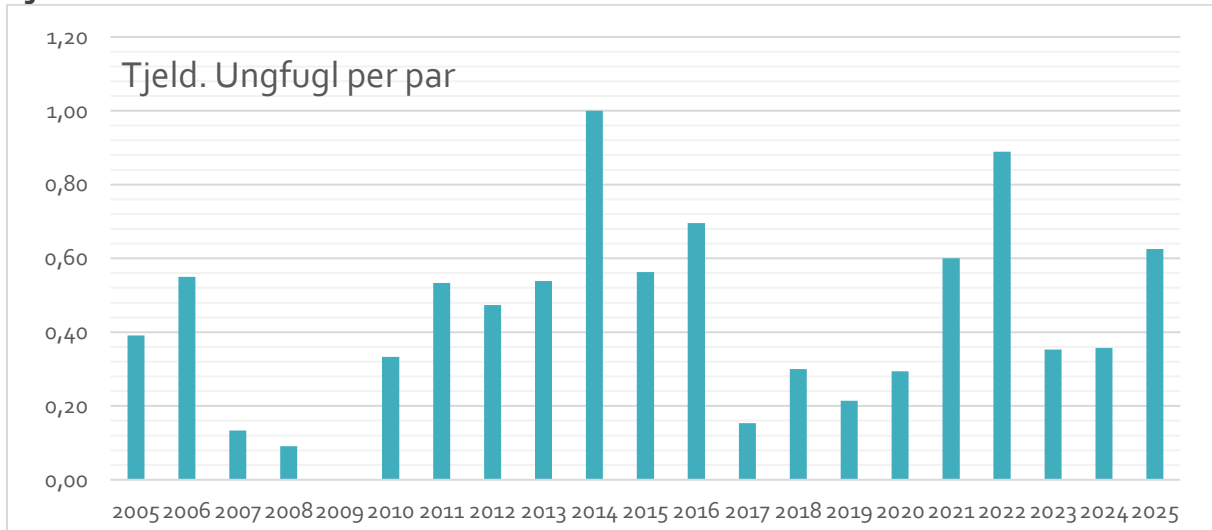
Toppskarv

Det ble to år med under middels produksjon for toppskarven i 2024 og -25. Produksjonen på Rauna var minst 53 ungfugl i 2024 (43 reir) og minst 51 ungfugl i 2025 (50 reir). På Agneskjær var produksjonen på minst 33 ungfugl i 2024 (27 reir) mens endelig hekkesuksess i de 46 reirene som ble registrert i 2025 ikke ble sjekket. Heller ikke for de tre reirene på Lille Slettingen i 2025 kjenner vi endelig hekkesuksess. Til tross for tilsynelatende laber produksjon så fortsetter imidlertid bestandsveksten i koloniene og det må presiseres at den

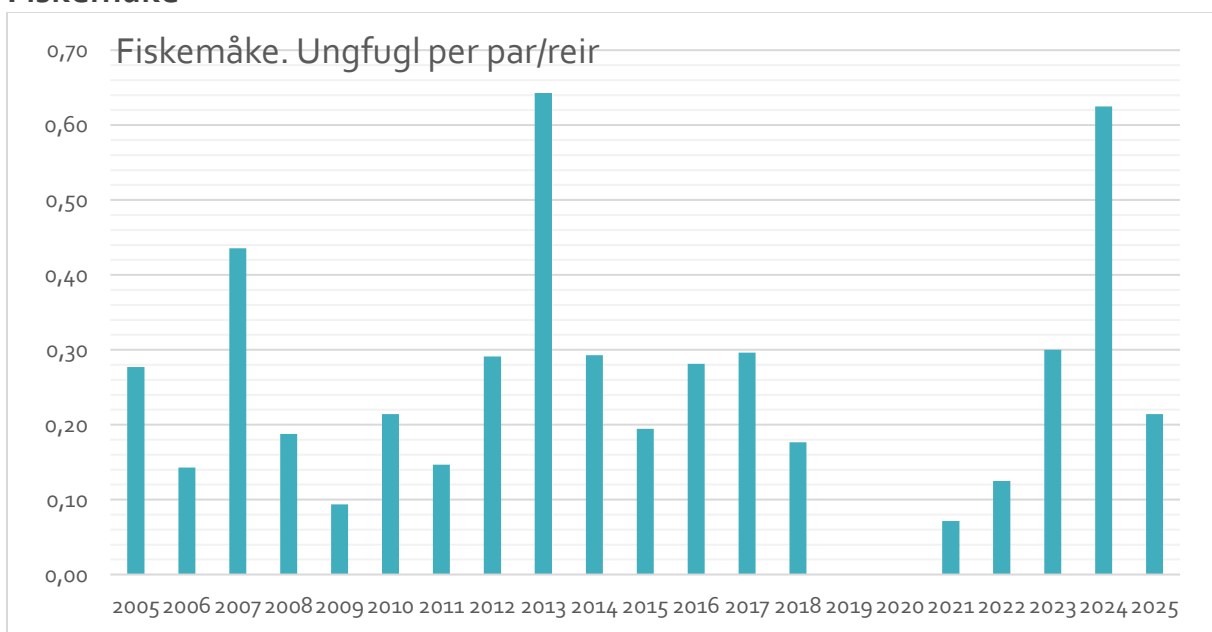
oppgitte produksjonen er minimumstall. Toppskarven hekker for det meste skjult, ungene kan gjemme seg godt under steiner og inne i fjellsprekker, og hvert eneste kull må sjekkes nøye for å fastslå ungeantall. Spredning i hekketidspunkt og stor spredning av reirene gjør dette tidkrevende og vanskelig. Toppskarven etablerte seg som fast hekkefugl i Vest-Agder for bare 15 år siden. Det var betraktelig enklere å følge opp hvert enkelt reir de første årene i forhold til nå, når bestanden har blitt såpass stor.

Tjeld

Tjelden har slitt med dårlig produksjon i sjøfuglreservatene selv, men når det gjelder kvaliteten på våre data om tjeldens hekkesuksess må det bemerkes at vi har vært dårlige til å følge opp denne arten. Som regel er langt under halvparten av hekkeparene fulgt opp med tanke på ungeproduksjon, og det er derfor en del usikkerhet knyttet til våre produksjonstall for tjeld. Sesongen 2024 ble tilsynelatende nok et dårlig år produksjonsmessig: Hekkesuksess undersøkt hos 14 av 38 registrerte par (37 % av parene fulgt opp) og hos disse ble det kun registrert fem store unger eller ungfugl. Noe bedre gikk det tilsynelatende i 2025 da 10 store unger/ungfugl ble registrert hos 16 av 57 registrerte par (men altså kun 28 % av parene fulgt opp).

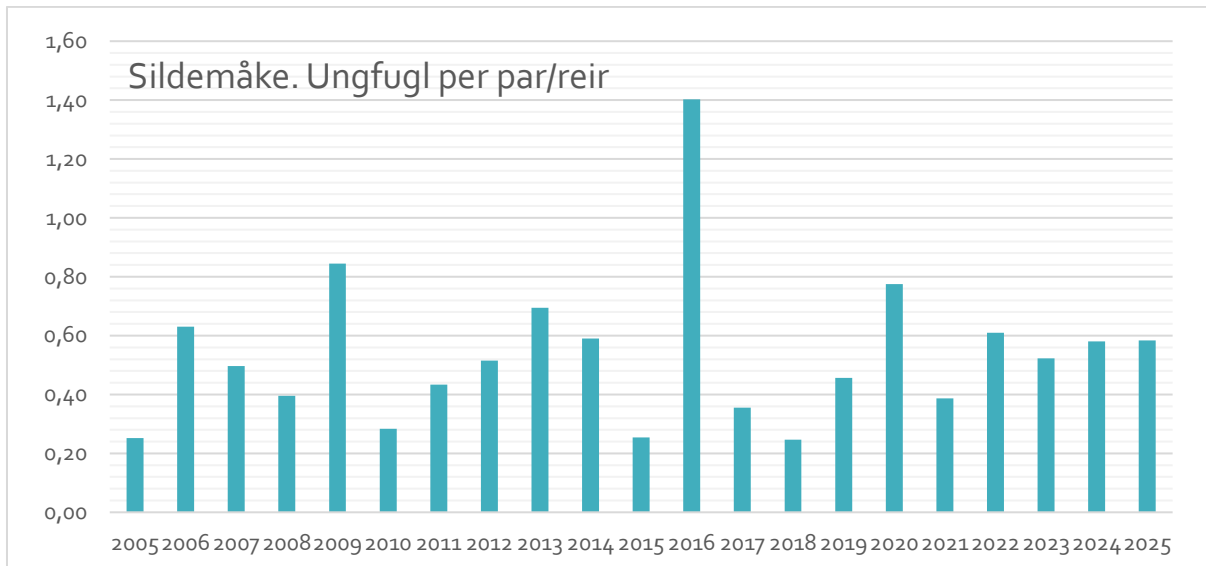
Fiskemåke

Det har vært gjennomgående svært lav produksjon hos fiskemåkene, bortsett fra i 2013 da god produksjon på Grønningen løftet produksjonstallet opp til et middels resultat. Også i

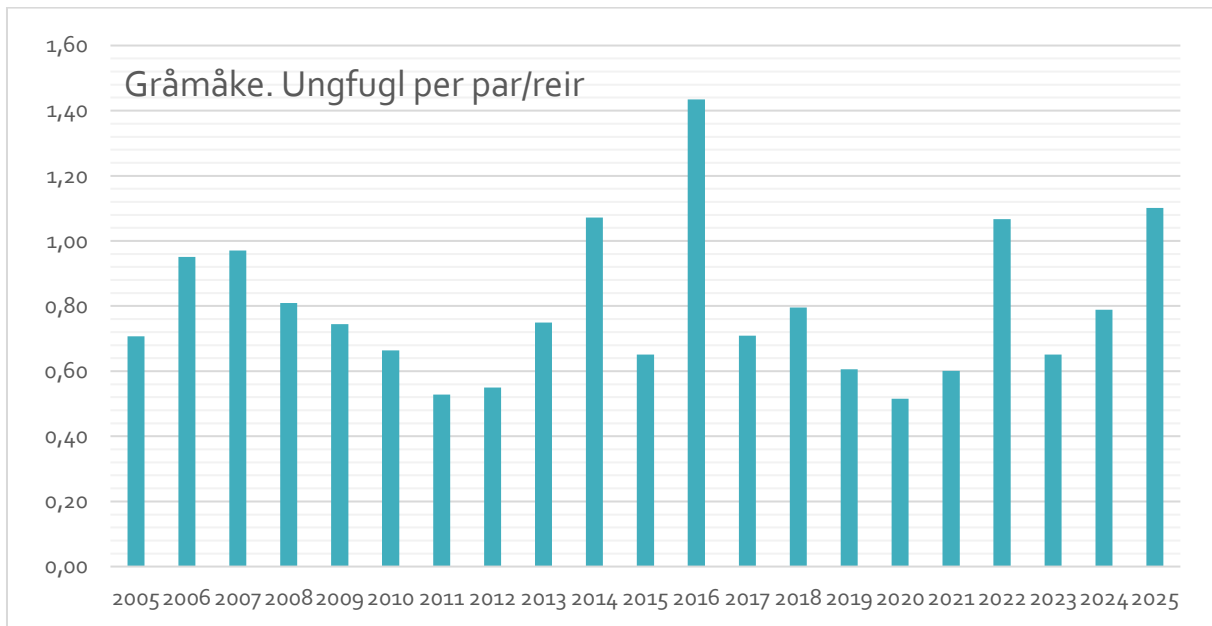
2024 kunne vi loggføre et middels resultat, men kun fordi de tre hekkeparene på Jakobs-, Lille- og Rundholmen klarte å fostre opp seks flygedyktige unger. Dette løftet det sammenlagte produksjonstallet opp til 0,63 ungfugl per hekkende par. Det gjennomsnittlige produksjonstallet for hele perioden fra 2005-25 er elendige 0,24 ungfugl per par. En slik gjennomgående dårlig produksjon er selvfølgelig ikke er god nok til å opprettholde bestanden, dette er den viktigste årsaken til at fiskemåken er på vei ut av sjøfuglreservatene.

Sildemåke

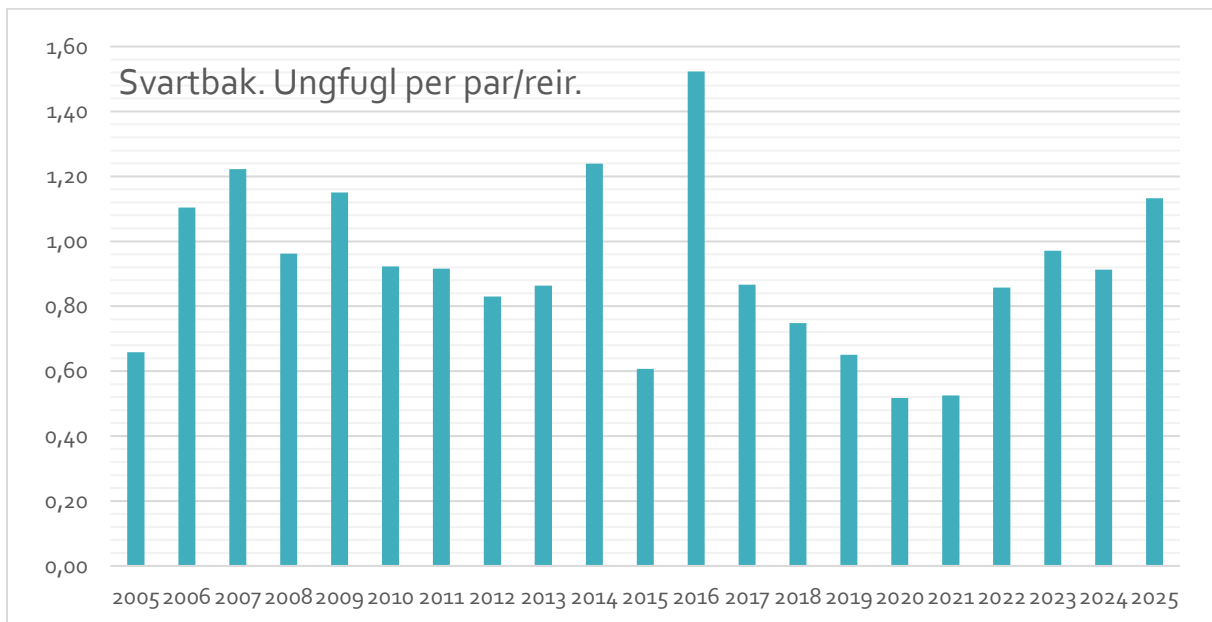
I løpet av de 21 årene der vi har data på hekkesuksess hos sildemåke har det kun vært tre år som kan karakteriseres som gode (2009, 2016 og 2020). De siste fire sesongene har produksjonen vært ganske jevnt på et nivå som er så vidt over gjennomsnittet for de siste 21 sesongene (0,54) men neppe nok til å opprettholde bestanden. Dette er sannsynligvis den viktigste årsaken til den pågående bestandsnedgangen. Både i 2024 og -25 ble produksjonen beregnet til 0,58 ungfugl per par: I 2024 ble produksjonen tallfestet for 91 % av de hekkende parene (2472 av 2712 par) resultatet ble 1436 ungfugl, i 2025 ble produksjonen tallfestet for 98 % (2192 av 2237 par) og resultatet ble 1280 ungfugl. Alle de største koloniene (>20 par) hadde litt ungfugl på vingene begge årene, men unntak av Valløy: Her ble det fullstendig mislykket i 2024 og det så også veldig dårlig ut i 2025 – selv om kolonien nok kunne vært bedre undersøkt da. Ellers varierte produksjonen i de største koloniene fra 0,15 (Hummerholmen 2025) til 1,41 (Kjellingen, Storskjær og Nordreskjær 2025). I den suverent viktigste kolonien på Rauna ble produksjonen beregnet til 0,55 i 2024 (918 ungfugl) og 0,66 i 2025 (825 ungfugl).

Gråmåke

Det ble to gode år for gråmåken i 2024 og -25. Produksjonen ble begge år undersøkt i de aller fleste koloniene: I 2024 har vi produksjonsestimater fra 91 % av bestanden (832 av 917 par) og resultatet ble minst 656 ungfugl (0,79 ungfugl per par). I 2025 har vi produksjonsestimater fra 82 % av bestanden (662 av 806 par) og resultatet ble minst 729 ungfugl (1,10 ungfugl per par). Gråmåkens gjennomsnittlige produksjon over alle de siste 21 årene har vært 0,79 ungfugl per par. En relativt god hekkesuksess, men bestanden viser likevel en svakt nedadgående tendens i perioden.

Svartbak

Også svartbaken har hatt to gode sesonger og med det har det nå vært fire gode sesonger på rad. Svartbaken er en typisk opportunist med allsidig næringsgrunnlag, selv om enkelte par spesialisere seg i større grad. Dette vises igjen på hekkesuksessen, hvor gjennomsnittlig produksjon over de siste 21 årene har vært 0,91 ungfugl per par. I 2024 hadde vi kontroll på hekkesuksess hos 195 av 231 registrerte par (84 % av bestanden) og 178 ungfugl ble registrert. Dette tilsvarer en produksjon på 0,91 ungfugl / par. I 2025 hadde vi kontroll på 203 av 251 par (81 %) og 230 ungfugl ble registrert, tilsvarende en produksjon på 1,13 ungfugl / par.

Takksigelser

Denne rapporten har blitt til som følge av systematiske registreringer gjort av medlemmer i sjøfuglgruppa til BirdLife Vest-Agder. I tillegg har vi innhentet en del observasjoner fra andre BirdLife-medlemmer og fugleinteresserte. Vi har stor nytte av observasjoner som er lagt inn på nettportalen www.artsobservasjoner.no, og vil med dette oppfordre til at alle observasjoner av hekkende sjøfugler (både i og utenfor sjøfuglreservatene) blir lagt inn her.

Statsforvalteren i Agder takkes for økonomisk støtte til overvåkingsprosjektet. En del av de dataene som brukes i denne rapporten er også samlet inn gjennom SEAPOP prosjektet og «Det nasjonale overvåkingsprogrammet for hekkende sjøfugl», begge finansiert av NINA (Norsk Institutt for Naturforskning).

Svartbaken er den eneste måkefuglen som ikke har opplevd en betydelig bestandsnedgang i Vest-Agders sjøfuglreservater siden disse ble opprettet i 1980. Dette paret er forevignet på Store Slettingen den 6. mai 2025 © Finn Jørgensen

VEDLEGG 1: DETALJERT OVERSIKT OVER HEKKEBESTAND OG HEKKE-SUKSESS I VEST-AGDERS SJØFUGLRESERVATER 2024
 METODER BRUKT I 2024 ER ANGIT UNDER TALLENE

Nr	Reservat	Kommune	Knoppsvane		Grågås		Hvitkinngås		Gravand		Ærfugl		Siland		Storskarv		Toppskarv		Teist		Tjeld		Fiskemåke		Sildemåke		Gråmåke		Svartbak			
			hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)		
0057	Brattholmene	Kristiansand			1	ukjent					1	ukjent																	1	0		
0058	Revsund	Kristiansand			1	ukjent					?	ukjent										1	0				1	0	6	6		
0059	Gåseholmen og Slettholmen	Kristiansand			?	ukjent					?	ukjent										1	1				1	1	5	5		
0060	Tørneholmen og Grønningen	Kristiansand			?	ukjent	2	3			5	27										2	ukjent	3	2	123	60	4	2	8	6	
0061	Oksø	Kristiansand	1	ukjent	2	7					8	6										2	ukjent							8	5	
0062	Skjede	Kristiansand	par		kull	telling					hunn	telling										par						1	ukjent	8	10	
0063	Store Lyngholmen	Søgne			1	ukjent	1	ukjent			2	ukjent													93	70	5	4	2	2		
0064	Herøya	Søgne			1	ukjent																?	ukjent	2	ukjent					1	ukjent	
0065	Songvaar, Hellersøya og Kubbøya	Søgne			16	ukjent	11	ukjent	2	5	60	15	1	ukjent						2	ukjent	5	ukjent	3	1	240	ukjent	20	ukjent	10	ukjent	
0066	Valøy	Mandal			?	ukjent	1	2			?	ukjent										?	ukjent			20	0	2	4	16	15	
0067	Søndre Eggvær	Mandal			?	ukjent					?	ukjent																		1	0	
0068	Kjellingen (inkl. Storskjær og Nordreskjær)	Mandal			?	ukjent	1	ukjent			?	ukjent										1	ukjent			9	9	15	9	18	12	
0069	Skjørningen	Mandal									?	ukjent														20	15	8	6	3	0	
0070	Store Vængelsholmen	Mandal			6	5	1	ukjent			16	1										2	ukjent			150	140	60	ukjent	12	ukjent	
0071	Slettingen	Mandal			9	3	1	ukjent	2	0	54	10										3	ukjent			234	150	111	50	9	14	
0072	Skotholmen	Mandal							kull / hann	telling	hann	telling																		1	3	
4737	Bjørnen	Mandal			1	ukjent					14	ukjent										1	ukjent					15	20	2	1	
0073	Klovholmene	Mandal			5	ukjent					3	ukjent										1	ukjent	1	0	4	0	19	7	5	5	
0074	Kjorten	Mandal			?	ukjent					6	9										1	3			40	30	12	9	4	9	
0075	Hummerholmen	Lindesnes			?	ukjent					1	4										kull	telling			par	min	par	min	par	telling	
0076	Olavskjæran	Lindesnes									2	8										1	ukjent			15	15	25	22	2	3	
0077	Udvåre	Lindesnes			?	ukjent					?	ukjent										?	ukjent			25	10	8	8	15	22	
0078	Agneskjæret	Lindesnes			?	ukjent					10	ukjent			142	150	27	33				3	ukjent	1	ukjent	16	1	120	80	24	10	
0079	Småskjæran	Lindesnes			1	ukjent					13	ukjent										par / reir	?	ukjent	reir	reir	reir	min	reir	min	reir	min
0080	Guleholmane	Lindesnes			?	ukjent					?	ukjent										?	ukjent					?	ukjent	?	ukjent	
0081	Marøy	Lyngdal									5	ukjent																				
4736	Jakobs-, Lille- og Rundholmen	Farsund	1	6	reir	telling					1	ukjent	2	ukjent								2	0	3	6			1	0	1	2	
4735	Skydskjær	Farsund			1	ukjent																								1	3	
0082	Tørneholmen	Farsund	1	0	reir	telling	3	0					3	0											1	0	43	18	65	34	6	1
0083	Rauna	Farsund							2	0	1	0	135	161	343	535	43	53				11	2	4	1	1680	918	420	400	40	30	
0084	Rødholmane	Flekkefjord									?	ukjent										1	ukjent					4	ukjent	4	ukjent	
0085	Øvre og Nedre Svinholmen	Flekkefjord																				kull						par		1	ukjent	

VEDLEGG 2: DETALJERT OVERSIKT OVER HEKKEBESTAND OG HEKKE-SUKSESS I VEST-AGDERS SJØFUGLRESERVATER 2025
METODER BRUKT I 2025 ER ANGITT UNDER TALLENE

Nr	Reservat	Kommune	Knoppsvane		Grågås		Hvitkinngås		Gravand		Ærfugl		Siland		Storskarv		Toppskarv		Teist		Tjeld		Fiskemåke		Sildemåke		Gråmåke		Svartbak			
			hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)	hekke- bestand (par)	hekke- suksess (ungfugl)		
0057	Brattholmene	Kristiansand			1	ukjent																							1	1		
0058	Revsund	Kristiansand			2	7					1	2										1	ukjent						6	7		
0059	Gåseholmen og Slettholmen	Kristiansand			4	ukjent					kull	telling										1	0				1	1	6	13		
0060	Tørneholmen og Grønningen	Kristiansand					2	4			2	ukjent										2	4		2	2	88	60	9	8		
0061	Oksø	Kristiansand			14	12	1	0			6	10										2	ukjent						10	10		
0062	Skjede	Kristiansand			ind	telling	par	telling			hunn	telling															1	1	13	19		
0063	Store Lyngholmen	Søgne			?	ukjent	1	0														1	ukjent			77	70	5	5	3	ukjent	
0064	Herøya	Søgne			?	ukjent																1	ukjent	?	ukjent				?	ukjent		
0065	Songvaar, Hellersøya og Kubbøya	Søgne			11	4	11	ukjent	2	0	29	8							2	ukjent		10	ukjent	1	ukjent	315	72	15	9	10	ukjent	
0066	Valøy	Mandal			6	4	1	ukjent			22	5	6	ukjent								par / ind	par	0	24	ukjent	2	2	23	19		
0067	Søndre Eggvær	Mandal			?	ukjent					?	ukjent	1	ukjent								3	ukjent	ind	telling			ind	ukjent	reir / ind	min	
0068	Kjellingen (inkl. Storskjær og Nordreskjær)	Mandal			5	ukjent	1	ukjent			8	ukjent										3	ukjent			27	38	44	41	18	25	
0069	Skjørningen	Mandal			par		reir				6	ukjent										1	ukjent			6	ukjent	14	ukjent	4	ukjent	
0070	Store Vængelsholmen	Mandal			4	ukjent	1	ukjent			15	4										3	ukjent			80	50	30	20	15	10	
0071	Slettingen	Mandal			4	8	1	ukjent			53	14			3	ukjent						4	ukjent			238	120	120	90	11	24	
0072	Skotholmen	Mandal			par / kull	min	par				hann	telling										reir / par								1	3	
4737	Bjørnen	Mandal			?	ukjent					4	ukjent										2	ukjent			4	3	20	30	2	2	
0073	Klovholmene	Mandal			3	ukjent					5	ukjent	1	ukjent								1	2			2	0	17	19	4	6	
0074	Kjorten	Mandal			1	ukjent					?	ukjent										1	ukjent			60	14	30	30	11	16	
0075	Hummerholmen	Lindesnes			?	ukjent					?	ukjent										par	?	ukjent			20	3	20	40	20	16
0076	Olavskjæran	Lindesnes									?	ukjent										1	ukjent							10	14	
0077	Udvåre	Lindesnes			?	ukjent			1	ukjent	13	ukjent										2	ukjent			?	ukjent	?	ukjent	?	ukjent	
0078	Agneskjæret	Lindesnes			15	ukjent					9	ukjent			130	ukjent	46	ukjent				5	ukjent			15	ukjent	125	ukjent	22	ukjent	
0079	Småskjæran	Lindesnes			?	ukjent					?	ukjent										?	ukjent			?	ukjent	?	ukjent	?	ukjent	
0080	Guleholmane	Lindesnes			?	ukjent					?	ukjent										?	ukjent			?	ukjent	?	ukjent	?	ukjent	
0081	Marøy	Lyngdal																											4	ukjent		
4736	Jakobs-, Lille- og Rundholmen	Farsund	1	2	reir	telling					1	ukjent	1	ukjent								2	1		6	0			1	3		
4735	Skydskjær	Farsund									3	ukjent										reir	min						1	3		
0082	Tørneholmen	Farsund	1	0	reir	telling	2	0														1	0			31	25	50	35	5	8	
0083	Rauna	Farsund			1	2	2	0	2	0	137	129			336	600	50	51				9	3	4	1	1250	825	300	400	37	25	
0084	Rødholmane	Flekkefjord			kull	telling	par	telling	par	telling	5	ukjent	1	ukjent								1	ukjent					3	ukjent	5	ukjent	
0085	Øvre og Nedre Svinholmen	Flekkefjord									1	ukjent	1	ukjent								ind						par	par	par		